

Laboratorium voor Toegepaste
Geologie en Hydrogeologie
Geologisch Instituut
Krijgslaan 281, S8
B-9000 Gent
Tel.: 09/264 46 47
Fax: 09/264 49 88

Vakgroep Omgeving
Onderzoeksgroep
Bodemvruchtbaarheid en
nutriëntenbeheer
Coupure links 653
9000 Gent
Tel. 09 264 60 53
Fax 09 264 62 47

***“Nitraatrijke bronnen”:
Invloed van grondwater op oppervlaktewaterkwaliteit***

Resultaten van de studie uitgevoerd in opdracht van VLM

Webinar

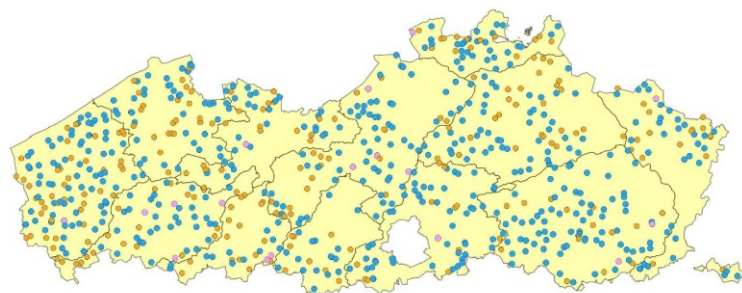
8 juli 2021

INHOUD

- **“Nitraatrijke bronnen”**: problematiek, opzet en aanpak van de studie
- **Hoe verspreiding nitraten zich via het grondwater**
- **Voorbeelden en resultaten van enkele testsites**
- **Algemene conclusies**

Problematiek en opzet van de studie “nitraatrijke bronnen”

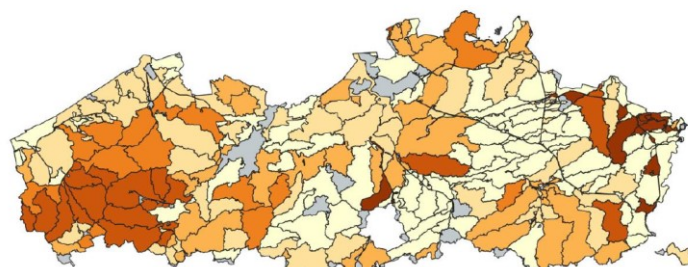
MAP meetnet sinds ca 2000

Legende

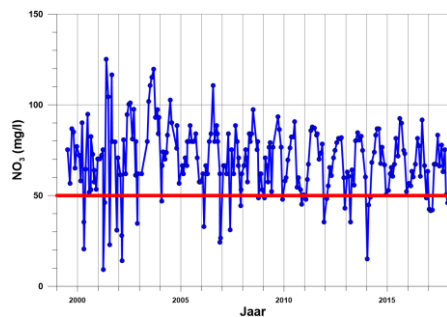
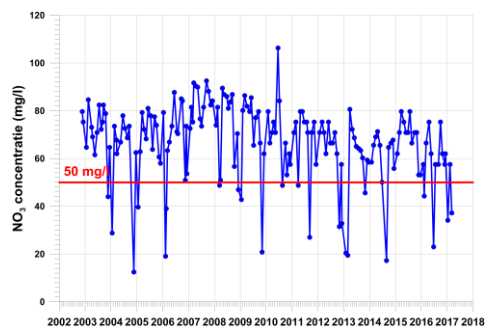
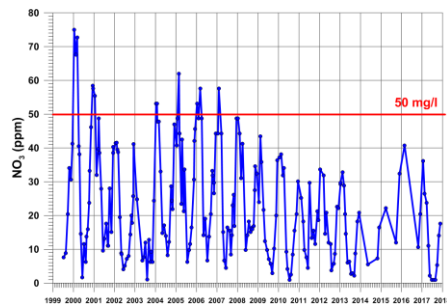
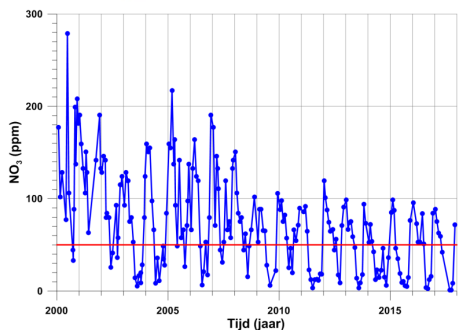
- meetpunt sinds 1999
- uitbreiding meetnet 2002-2005
- meetpunt sinds 2006 of later
- bekkengrenzen

% meetpunten > 50 mg/l NO3

0% 0% - 10% 10% - 20% 20% - 30% 30% - 50% >50% geen beoordeling

Figuur 6: % metingen met overschrijding van de drempelwaarde 50 mg nitraat/l, per afstroomzone in de winterjaren 2018-2019 en 2019-2020

GEEN verbetering

Instroom nitraatrijk grondwater?

“NITRAATRIJKE BRONNEN”

= In/langs sommige beken instroom van nitraatrijk water vanuit bronnetjes

Nitraatrijke bronnen: Invloed van grondwater op oppervlaktewaterkwaliteit

(Bestek nr. APM/2016/3bis)

DOELSTELLING (uit bestek)

Dit onderzoek heeft als doel om wetenschappelijk gefundeerde inzichten te verwerven in de wijze waarop kwaliteit en kwantiteit van het freatisch grondwater de kwaliteit van het oppervlaktewater kunnen beïnvloeden, zowel op niveau van specifieke gebieden als op een groter schaalniveau.

“**Freatisch grondwater**” = het bovenste meest ondiepe grondwater, dat voorkomt onder de bodem.

OPMERKING

Er dient NIET gekeken te worden naar de bijdragen van oppervlakkige afvoer (runoff) op het oppervlaktewater. Dit water beïnvloedt ook de nitraatgehalten aan MAP meetpunten.

INDELING en AANPAK VAN DE STUDIE

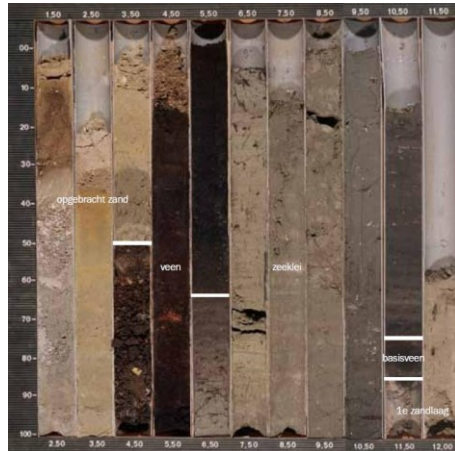
Luik 1: Ontwerp van een (algemene) methodiek
selectie van testgebieden (10) waarop de methodiek zal worden toegepast

Luik 2: Testen van de methodiek in casestudies
Keuze 10 testsites : veldmetingen, dataverwerking/interpretatie, modellering

Luik 3: Valorisatie van de methodiek
Instrument op modelniveau :
    Simulatie en predictie van nitraatgehalten aan MAP meetpunten
    Evaluatie van het effect van maatregelen en landbouwpraktijken
Instrument op kaartniveau :
    aangeven “gevoelige” gebieden voor nitraatinstroom via grondwater
Conclusies

Hoe varieert de ondergrond?

boringen

Voorkomen van zandlagen en kleilagen

Zandlagen = doorlatend
 → grondwaterstroming
 Kleilagen = weinig doorlatend
 → Weinig grondwaterstroming

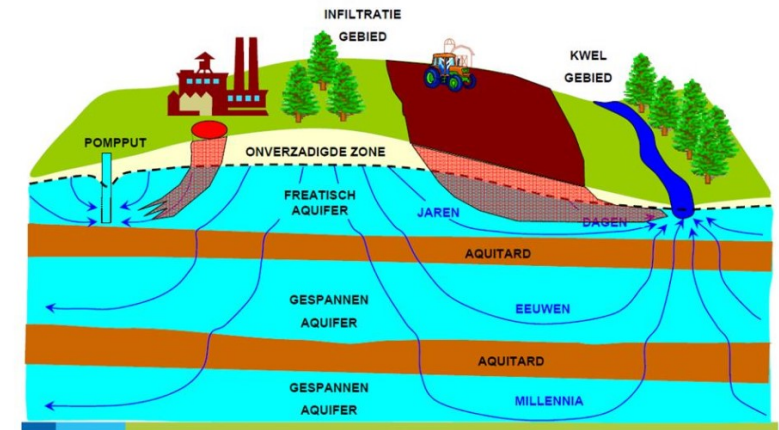
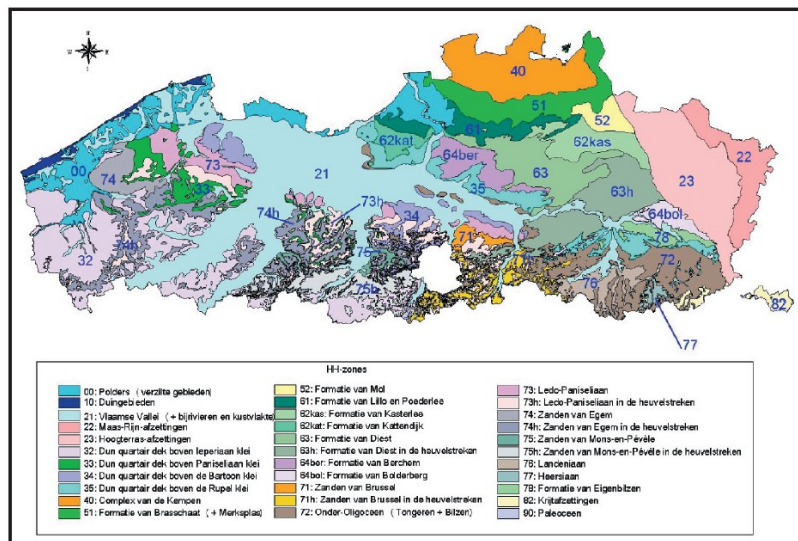
Indeling in zones = binnen elke zone is er een vergelijkbare opbouw : zand vs klei
 = Hydrogeologisch Homogene Zones = HHZ

Zone 32 = West-Vlaanderen : slechts enkele m zand dan dikke kleilaag (Ieperiaan klei)

Zone 21 = "Vlaamse Vallei" in Oost-Vlaanderen = min 20 m vooral zand

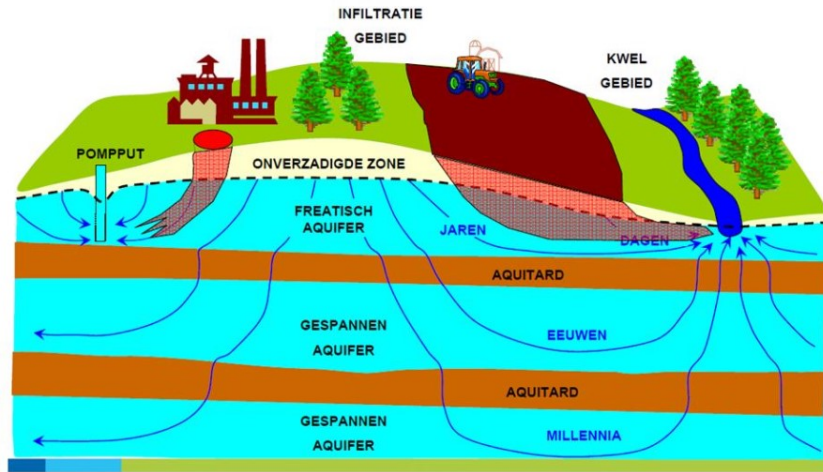
Zone 40 = Noorderkempen : enkele m zand dan afwisseling van zand en klei (heterogeen)

Zone 63 = Neteland = dik pakket zand van mariene oorsprong

Figuur 7: Nitraat (NO_3^-) is stabiel in de onverzadigde of oxidatiezone en wordt in de reductiezone of freatisch aquifer microbiologisch via nitriet (NO_2^-) tot lachgas (N_2O), stikstofgas (N_2) of ammonium (NH_4^+) gereduceerd (Bron: Eppinger en Thomas, 2007)

Hoe lang is grondwater onderweg?

Figuur 7: Nitraat (NO_3) is stabiel in de onverzadigde of oxidatiezone en wordt in de reductiezone of freatisch aquifer microbiologisch via nitriet (NO_2) tot lachgas (N_2O), stikstofgas (N_2) of ammonium (NH_4^+) gereduceerd (Bron: Eppinger en Thomas, 2007)

Watervoerende lagen = aquifers :
 Vooral horizontale stroming
 Slechtdoorlatende lagen = aquitards :
 Vooral verticale stroming

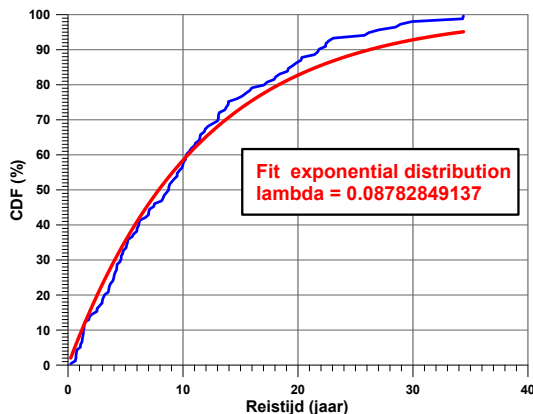
Ondiepe stroombanen = kort
 → enkele jaren

Diepe stroombanen = lang
 → tientallen tot duizenden jaren

Hoe snel stroom grondwater? Meestal enkele m/jaar tot enkele tientallen m/jaar
 = vrij traag → het is lang onderweg

Zowel jong als oud grondwater zal in een beek instromen

Aandeel (%) water neemt AF met de ouderdom : hoe groot is het % oud grondwater?
 → Varieert van gebied tot gebied

Grondwaterouderdommen volgen (meestal) een zgn
 “exponentiële” distributie

MEDIAAN leeftijd = leeftijd waarbij 50% van het grondwater
 jonger is en 50% ouder is
 MEDIAAN leeftijd < GEMIDDELDE leeftijd

Nitraatverspreiding in de ondergrond

Oxidatie vs reductiezone : belang van lithologie

Geoxideerd : WEL nitraatverspreiding
Want GEEN reactief materiaal

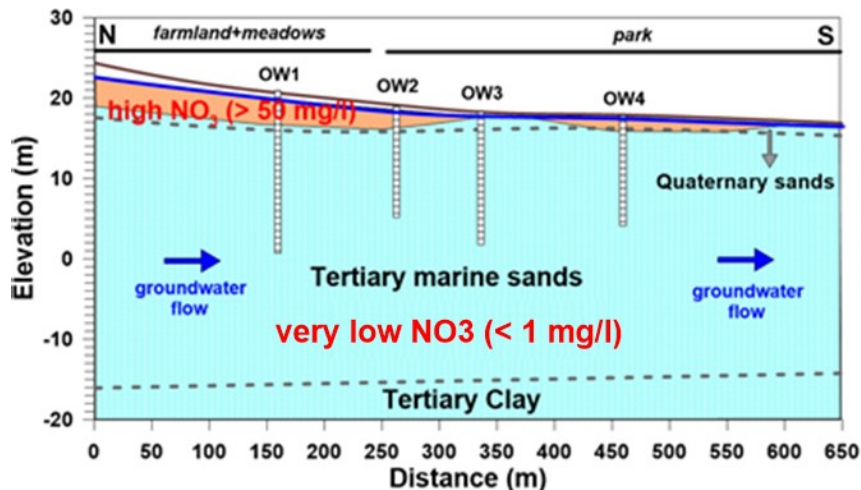
Gereduceerd : GEEN nitraatverspreiding
Want nitraatreductie door reactief materiaal

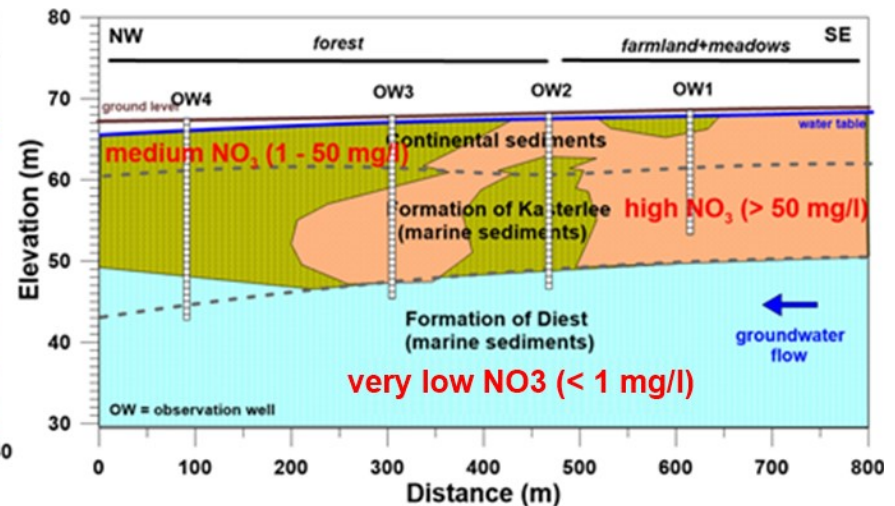
Reactief materiaal = organisch materiaal , pyriet (elektron donoren)
Nitraatreductie kan optreden wanneer er reactief materiaal aanwezig is

Invloed dikte oxidatiezone

Dunne oxidatiezone

Dikke oxidatiezone

Aanwezigheid van reactief materiaal in de ondergrond?

“Reactief materiaal” = organisch materiaal en pyriet (=ijzersulfide)

TRC-gehalte = de totale reductiecapaciteit (TRC) = maatstaf

TRC hoog → NITRAATREDUCTIE op : Nitraten verdwijnen en worden omgezet naar stikstofgas.

→ Natuurlijke attenuatie !! = REDUCTIEZONE

TRC laag is → GEEN NITRAATREDUCTIE : nitraat wordt NIET afgebroken

→ GEEN natuurlijke attenuatie !! = OXIDATIEZONE

Hoe diep zit de reductiezone?

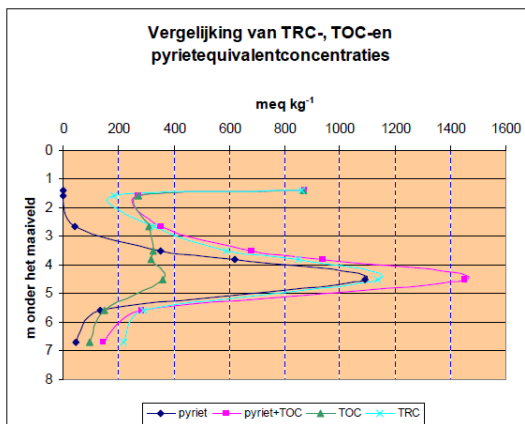

Fig. 66: Equivalentconcentraties van de reactiviteitsmetingen van de testsite Torhout

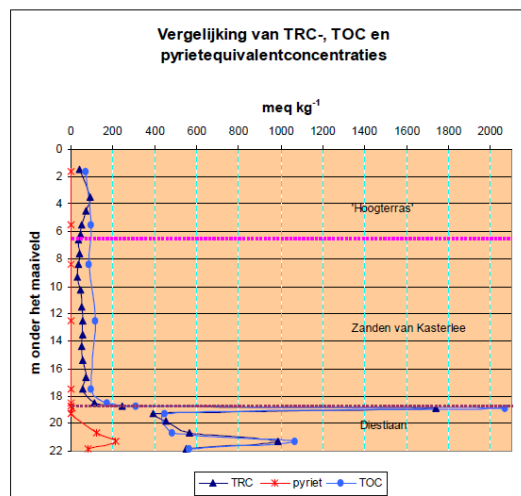

Fig. 67: Equivalentconcentraties van de reactiviteitsmetingen van de testsite Peer

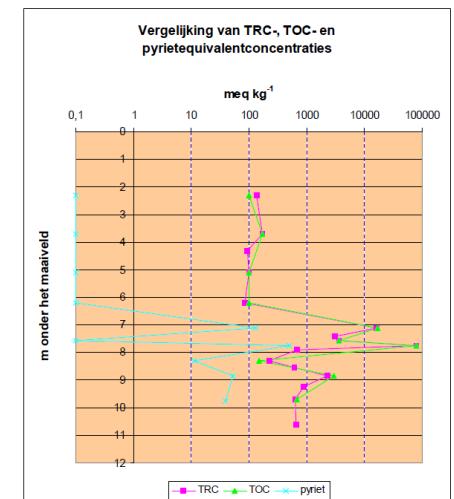

Fig. 63: Equivalentconcentraties van de reactiviteitsmetingen van de testsite Adegem

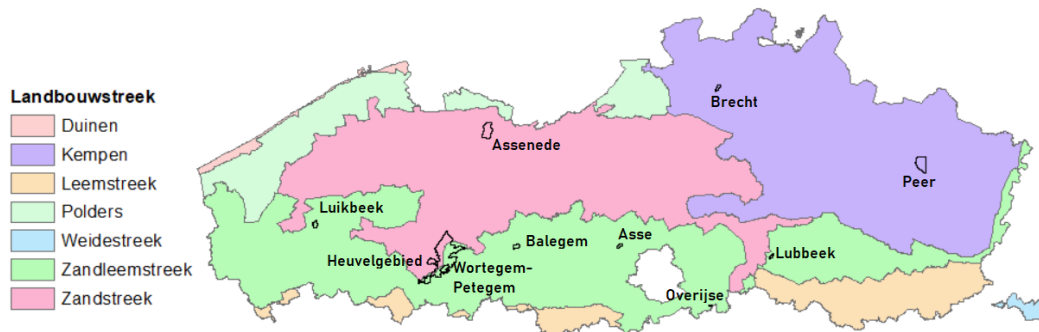
Selectie en ligging van 10 testsites

Geselecteerd uit een lijst van MAP meetpunten met “nitraatrijke bronnen”
 = waarvan vermoed werd dat grondwaterinstroming belangrijk is.

Lijst met MAP meetpunten met vooronderzoek (CVBB)

2 belangrijke selectiecriteria :

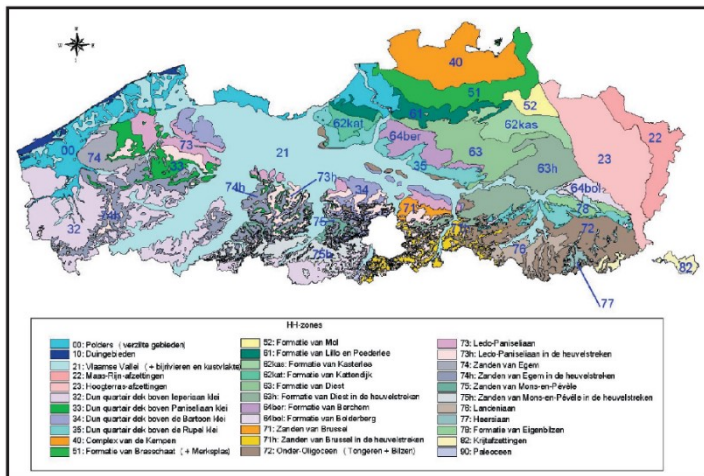
- Geografische spreiding over Vlaanderen
 = spreiding over landbouwstreken
- Spreiding over HHZ zones = “Hydrogeologisch Homogene Zones”

- 1 Staden (WVL)
- 2 Wortegem-Petegem (OVL)
- 3 Balegem (OVL)
- 4 Brecht (ANT)
- 5 Overijse (BRA)
- 6 Peer (LIM)
- 7 Lubbeek (BRA)
- 8 Asse (OVL)
- 9 Assenede (OVL)
- 10 Heuvelrug (OVL)

HHZ zonerings

HHZ zone = gebied met een uniforme opbouw van de ondergrond

Nr	testsite	HHZ
1	Luikbeek	74
2	Wort Pet	74h
3	Balegem	73h
4	Brecht	40
5	Overijse	71h
6	Peer	23
7	Lubbeek	63h
8	Asse	73h
9	Assenede	21
10	Plankbeek	74h

21 = Vlaamse Vallei
 = 20 – 30 m vooral zandig

74h = Heuvelland
 = Heuvel bestaande uit ieperiaanzand

Methodologie per testsite : verzadigde zone

VELDWERK

Plaatsing 5 ondiepe peilbuizen :

In riparische zone = dichtbij de beek van het MAP meetpunt, stroomopwaarts

Capteren instromend grondwater in beek

2 Meetcampagnes : grondwatermonsters

grondwateranalyses (macrochemie, niet alleen nitraat)

SYSTEEM ANALYSE

Grondwaterstroming (hydrodynamisch) : hydrostratigrafie

Hydrochemisch : nitraatconc, redoxparameters (ijzer), nitraatreductieindicatoren, macrochemie

GRONDWATERMODELLERING : 3 testsites

Incl stroomlijnen bepaling en reistijden berekenen (MODPATH)

ISOTOPENONDERZOEK : 2 testsites

OPSTELLEN SIMULATIE/PREDICTIEMODEL : toegepast op alle 10 testsites

Systemanalyse grondwaterstroming (hydrodynamica)

Geologische opbouw
G3D
geologisch 3D model
Boringen DOV

Hydrostratigrafie
H3D

Topografie
DHM Vlaanderen

Stijghoogten
DOV
VMM netwerk

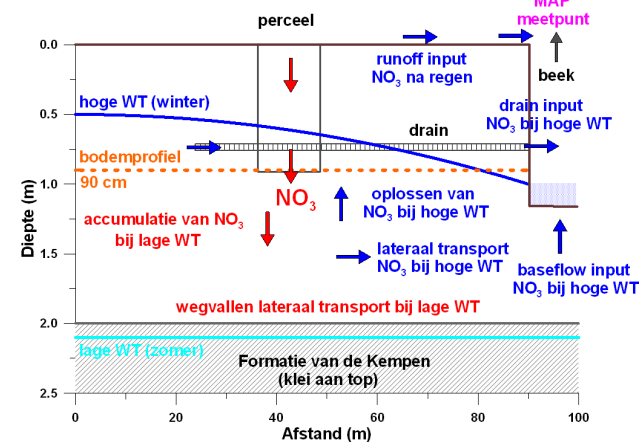
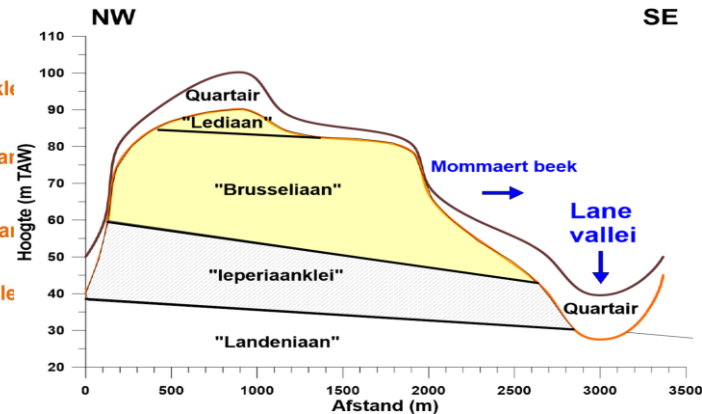
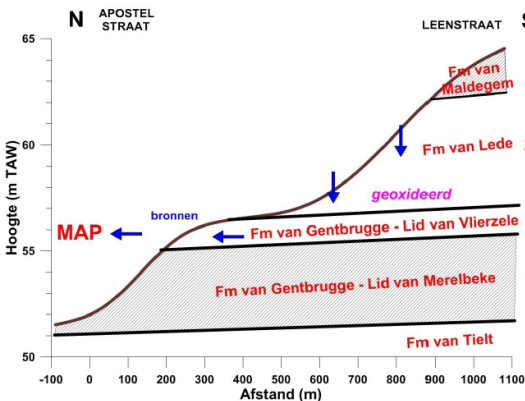

(Schematische) Profielen met aanduiding geoxideerde lagen
Identificatie van de lagen :
waarin belangrijke grondwateraanvoer gebeurt
Waarin nitraatverspreiding kan gebeuren

Testsite Balegem

Testsite Overijse

Testsite Brecht

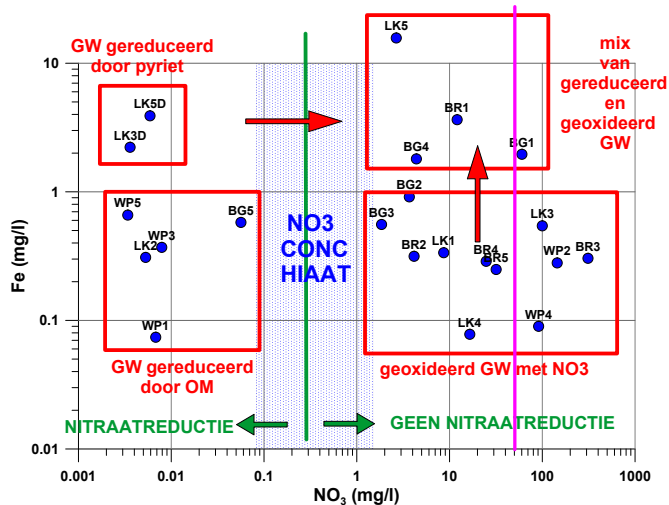

Dit zijn enkele voorbeelden geselecteerd uit de resultaten van de 10 testsites.

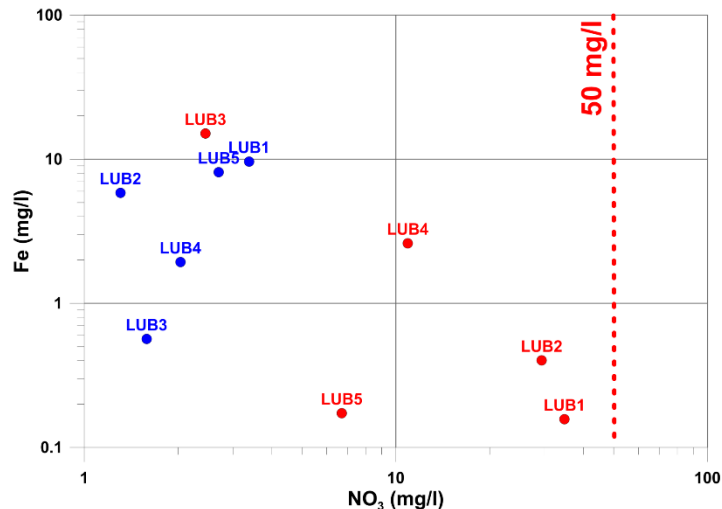
Stysteemanalyse hydrochemie : a.h.v. grondwateranalysen

Identificeren nitraatreductie a.h.v. chemische indicatoren : grondwateranalysen

Fe vs NO3 grafiek

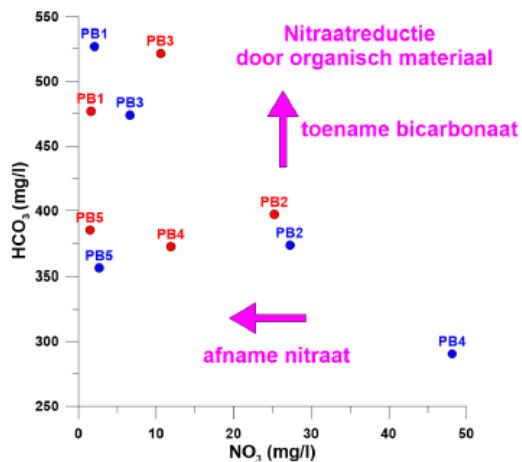

Fe vs NO3 grafiek

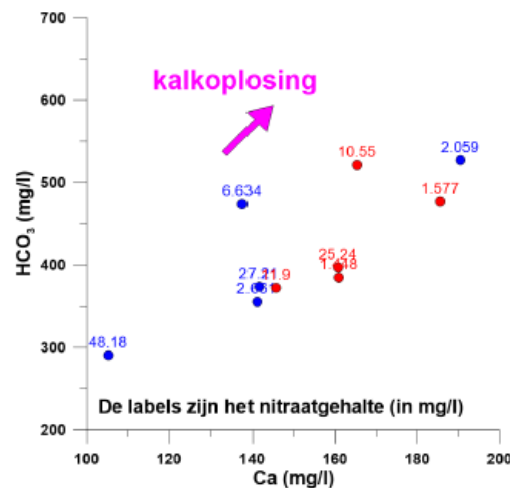
HCO3 vs NO3 grafiek

Toename HCO3 door nitraatreductie

HCO3 vs Ca grafiek

Toename HCO3 door kalkoplossing

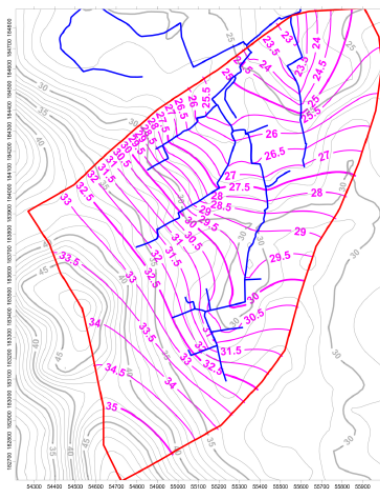
Dit zijn enkele voorbeelden geselecteerd uit de resultaten van de 10 testsites.

MODFLOW modellen = grondwaterstromingsmodellen : 3 testsites Luikbeek (Staden), Peer , heuvelrug Kruishoutem- Wort-Pet

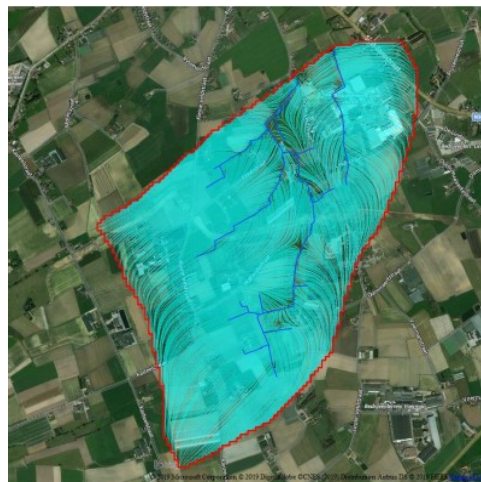
DOEL:

- Inzicht in grondwaterstroming
- REISTIJDEN afleiden ahv stroomlijnen

MODFLOW stijghoogten

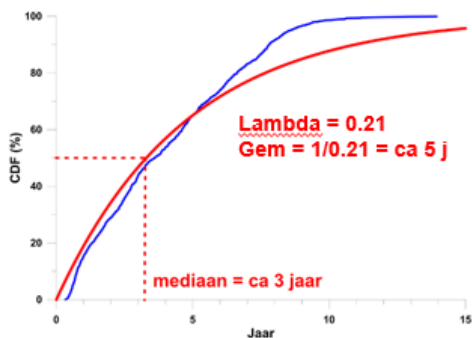
MODPATH Alle stroomlijnen

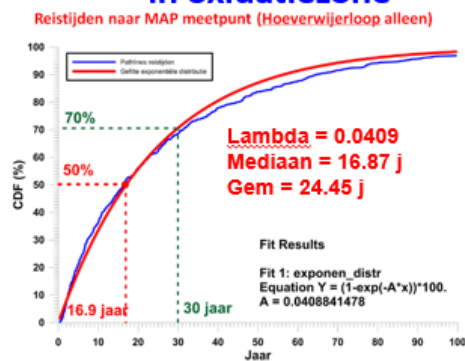
MODPATH Stroomlijnen oxidatiezone

Testsite 1 : Luikbeek Mediaan = ca 3 jaar In oxidatiezone

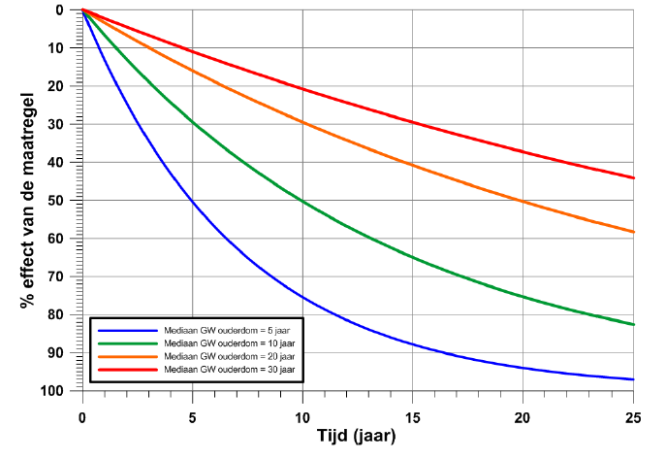
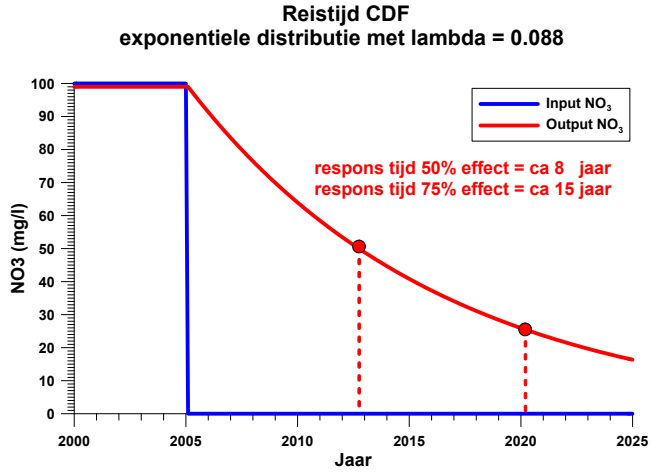
Testsite 6 : Peer Mediaan = ca 17 jaar in oxidatiezone

Verdeling
grondwaterouderdommen

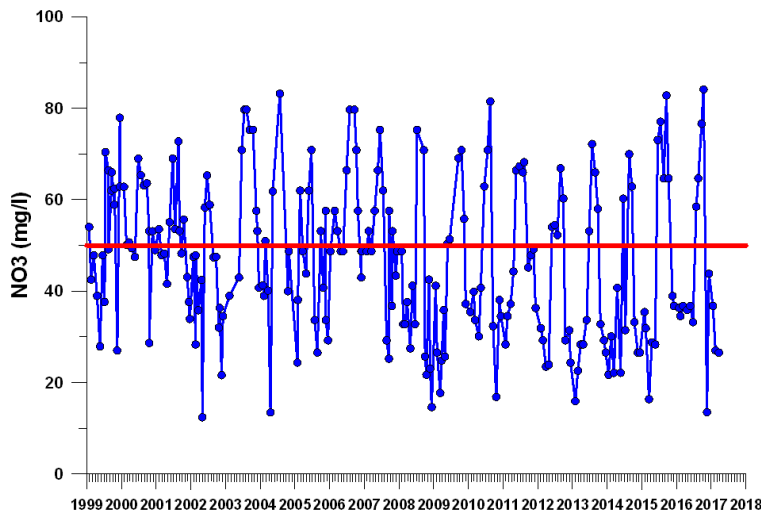
Het belang van grondwaterreistijden : responstijden op maatregelen

GRONDWATER gecontroleerd

BALEGEM : hoge ouderdom

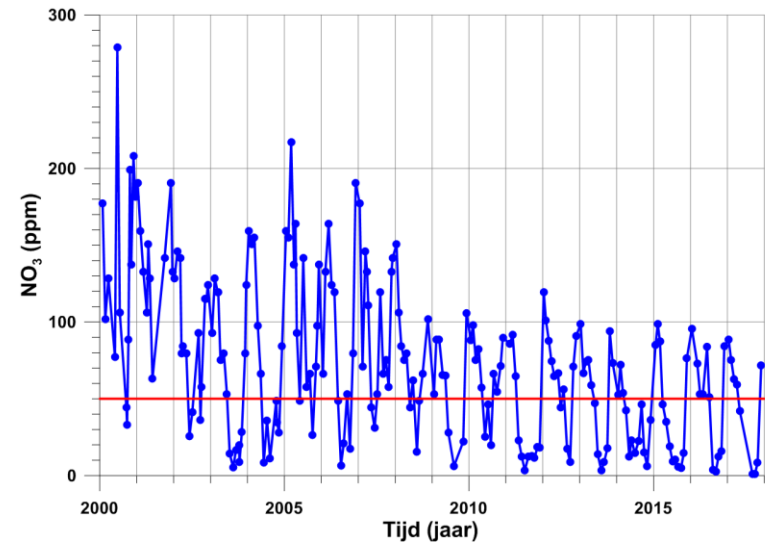
GEEN verbetering

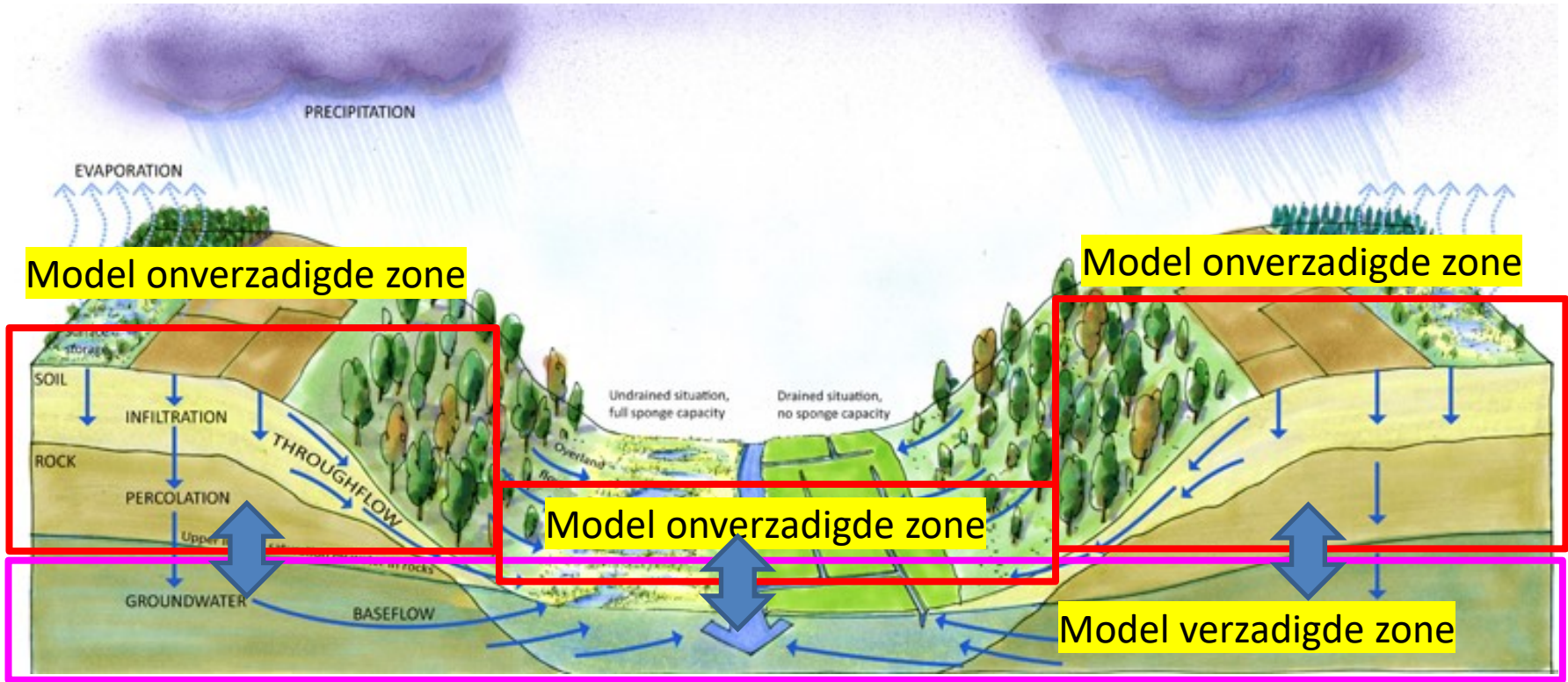
DRAINS gecontroleerd

STADEN (Luikbeek) : snelle respons

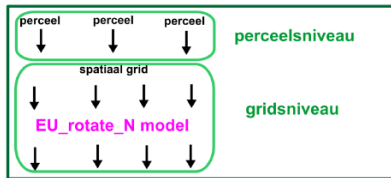
WEL verbetering

Instrument op modelniveau = simulatie/predictiemodel

bodem/onverzadigde zone gedistribueerd model

Koppeling OZ/VZ + Zonering/aggregatie

Verzadigde zone Lumped parameter model

DRAINS	partitionering	$cNO_3 = NO_3\text{-input}$	DRAINS →
OXIDATIE ZONE	convolutie model	$cNO_3 = f(NO_3\text{-input}, \text{tijd})$	OXIDATIEZONE →
REDUCTIE ZONE	partitionering	$cNO_3 = 0.$	REDUCTIEZONE →

DRAINS

OXIDATIEZONE Baseflow

REDUCTIEZONE

→

EU_rotate_N model
waterflux
NO3 flux
N flux

Model onverzadigde zone

Berekent per perceel hoeveel nitraat er percoleert

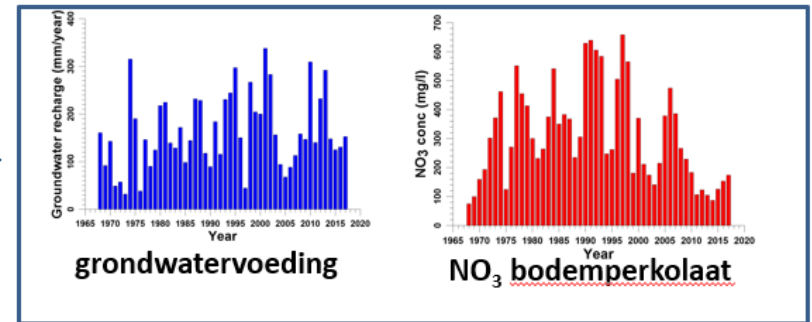
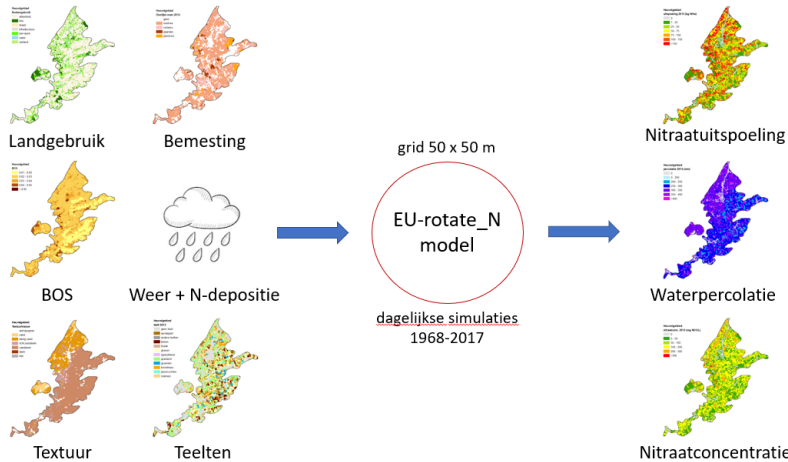
Model verzadigde zone

Berekent per afstroomgebied hoeveel nitraat er naar het MAP meetpunt stroomt

Model onverzadigde zone

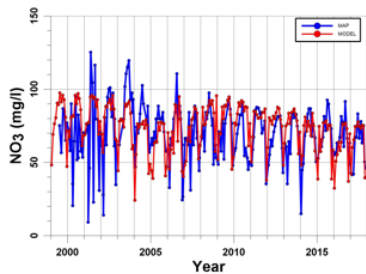
DOEL : berekenen hoeveel nitraat uit het bodemprofiel uitspoelt

Inputgegevens → MODEL → bodemperkolaat : hoeveel en nitraatconcentratie

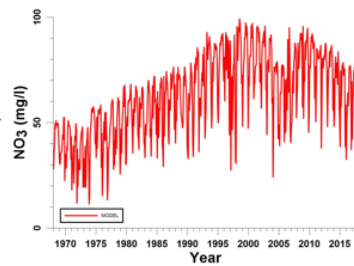

Model verzadigde zone

Validatieperiode

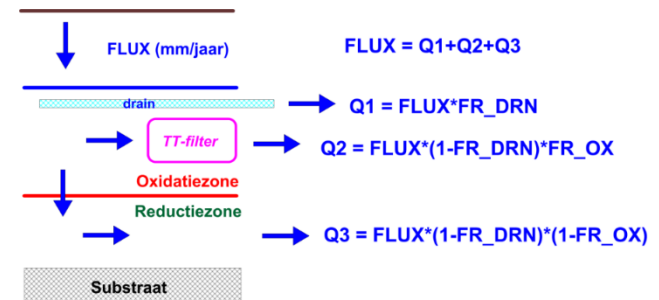
Historische reconstructie

Simulatie maatregelen

Opsplitsing GW stroming :

- DRAINS → GEEN afbraak nitraat → verspreiding NO₃
- OXIDATIEZONE → GEEN afbraak nitraat → verspreiding NO₃
- REDUCTIEZONE → afbraak nitraat → GEEN NO₃

FR_DRN = fractie van FLUX dat via drains wordt afgevoerd
 FR_GW = 1 - FR_DRN
 FR_OX = fractie van het GW dat via de oxidatiezone stroomt
 FR_RED = 1 - FR_OX
 FR_DRN + (1-FR_DRN)*FR_OX + (1-FR_DRN)*FR_RED = 1

Resultaten van enkele testsites

Testsite Staden (Luikbeek)

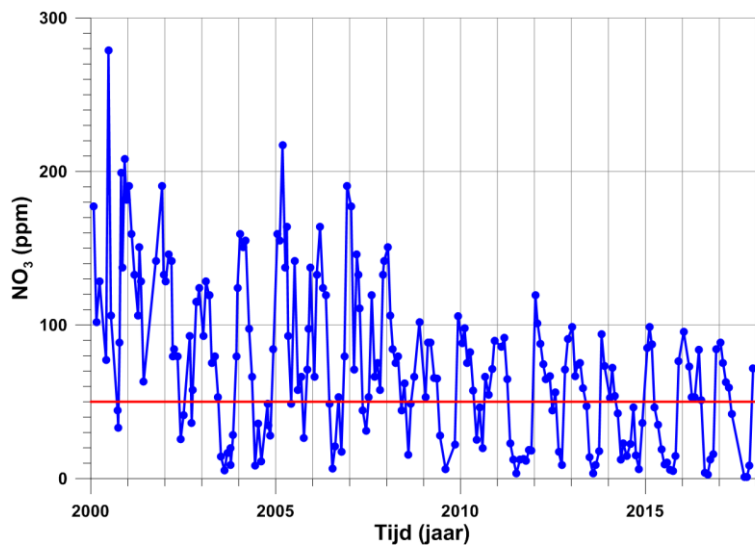
Testsite Staden (Luikbeek) 1

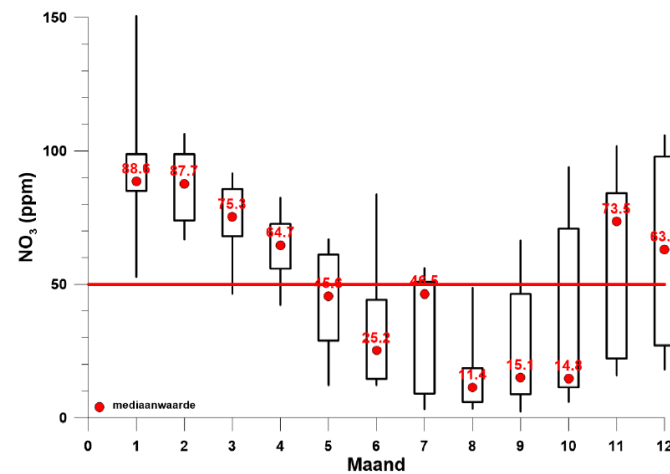
Juni 2017 : MAP meetpunt

Juni 2017 : drains lopen niet

MAP meetpunt
Alleen overschrijdingen in winter
Zeer lage waarden in de zomer

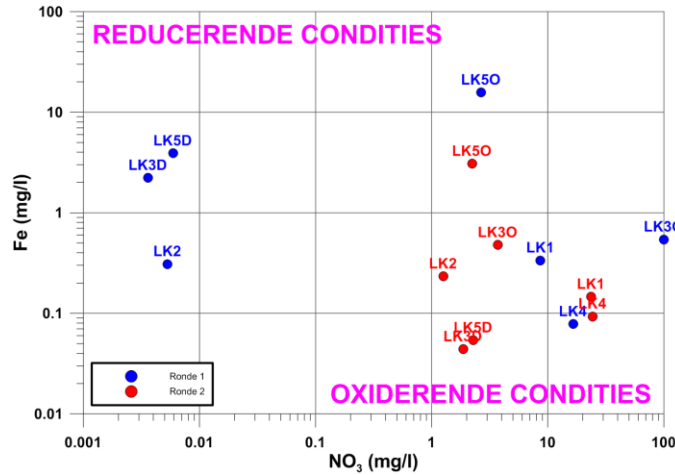

Testsite Staden (Luikbeek) 2

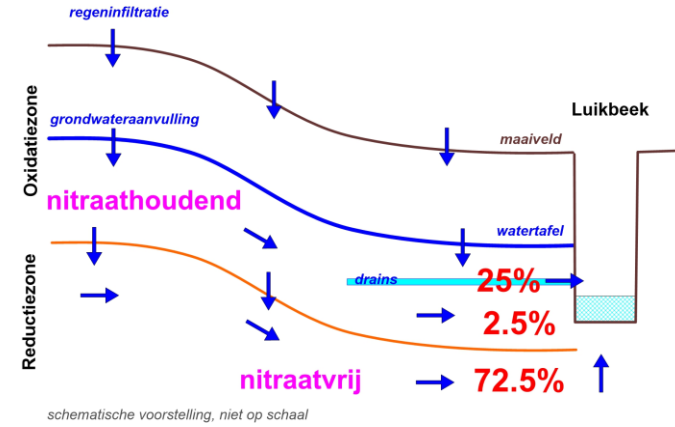
5 ondiepe peilbuizen

Grondwateranalyses : nitraat en ijzer

Systemanalyse
Conceptueel model

Slechts 1 grondwatermonster > 50 mg/l nitraat

Simulatie/predictiemodel

Bodem/onverzadigde zone

Fig 6.1 Grondwateraanvulling (1968-2017) berekend met het model van de onverzadigde zone

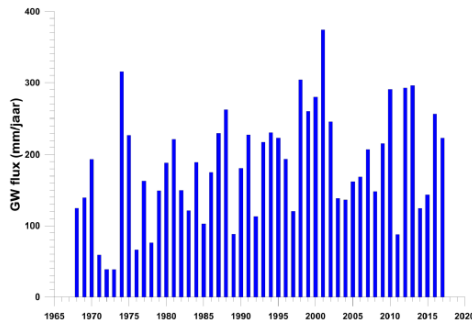
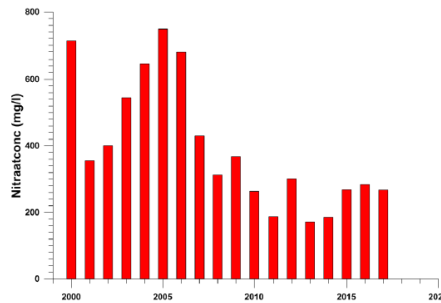
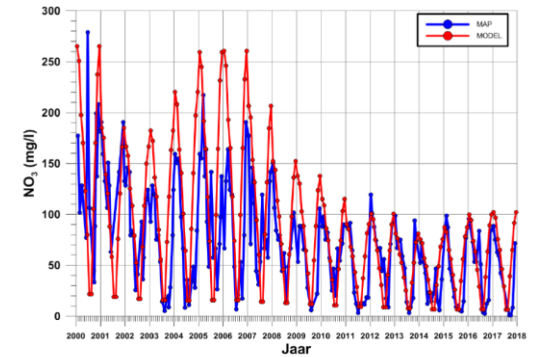

Fig 6.3 Nitraatconcentratie in het bodemperkolaat (2008-2017) berekend met het model van de onverzadigde zone

MAP meetpunt

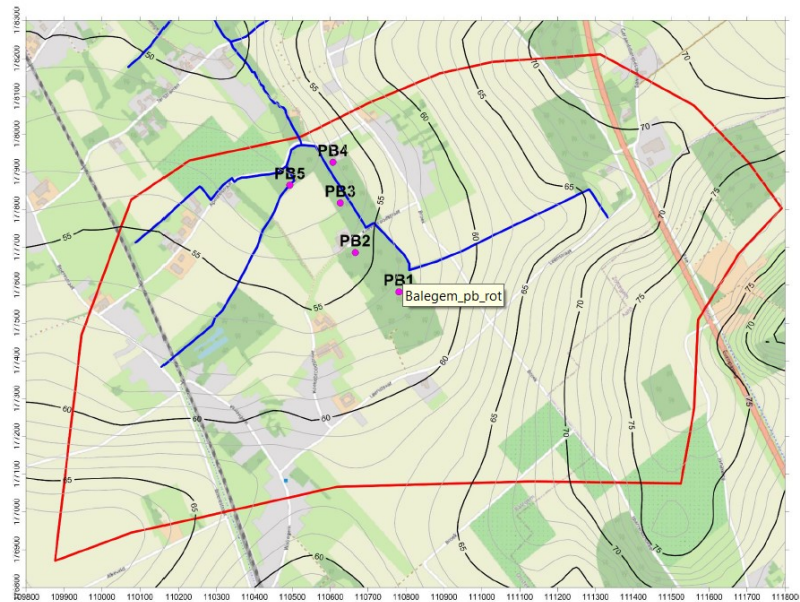
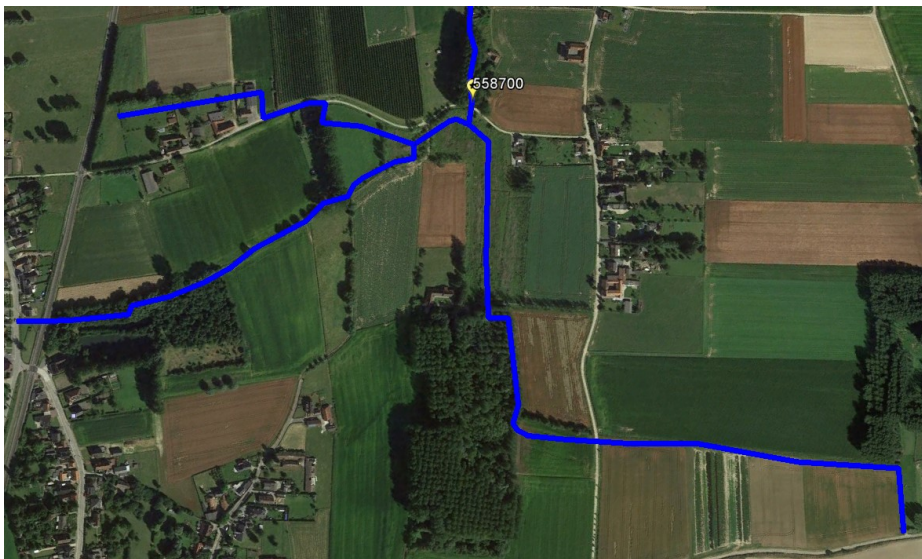
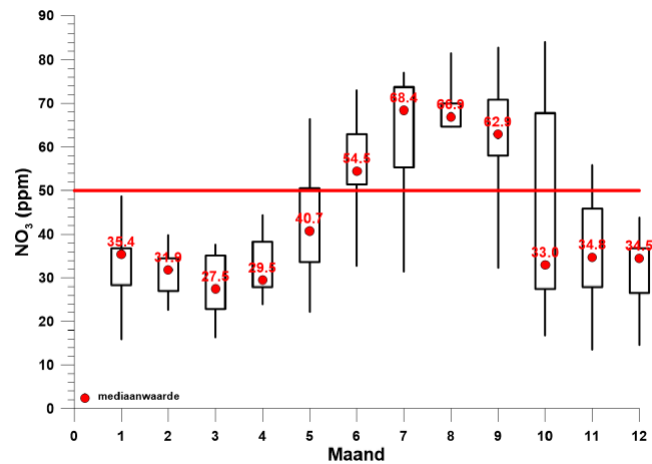
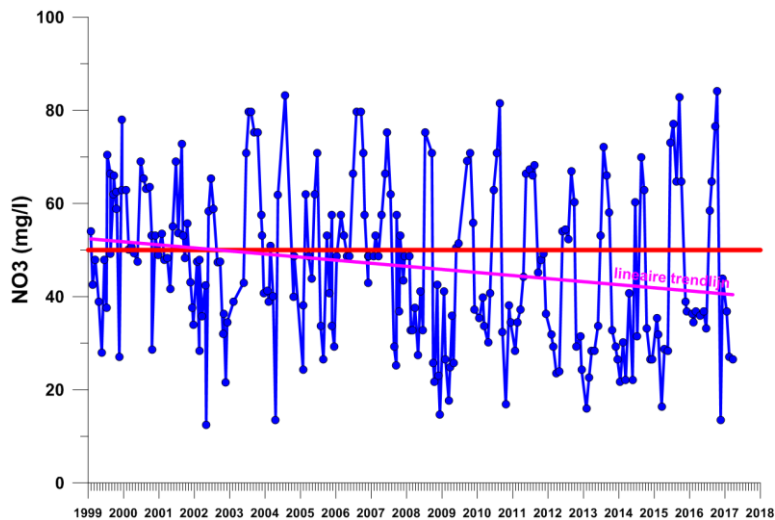

Testsite Balegem (Oost-Vlaanderen)

Testsite Balegem (Oost-Vlaanderen) 1

Testsite Balegem (Oost-Vlaanderen) 2

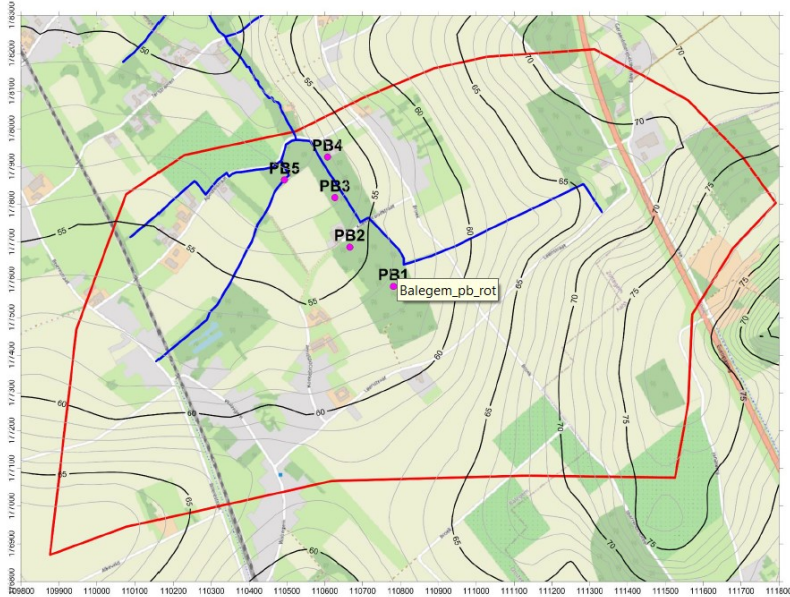
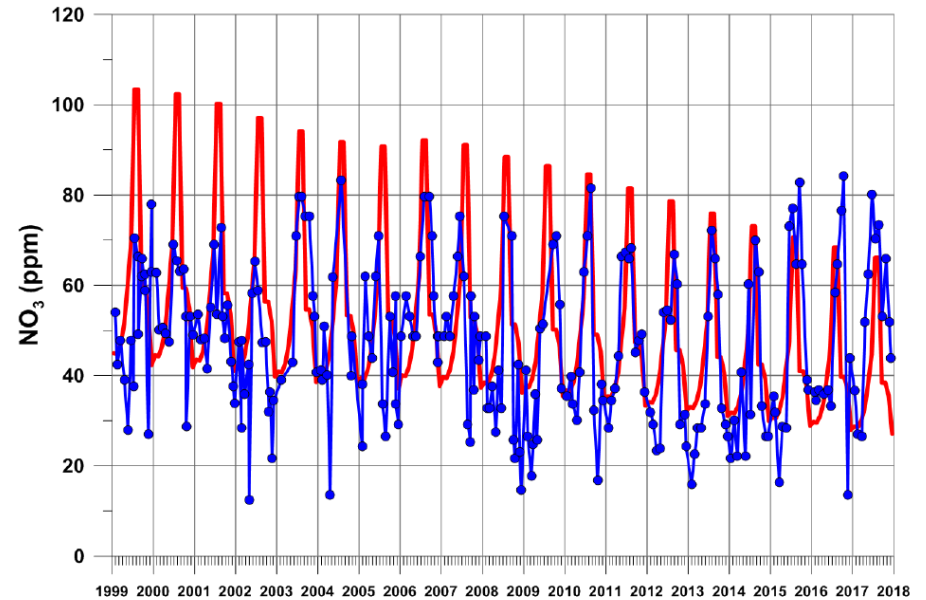
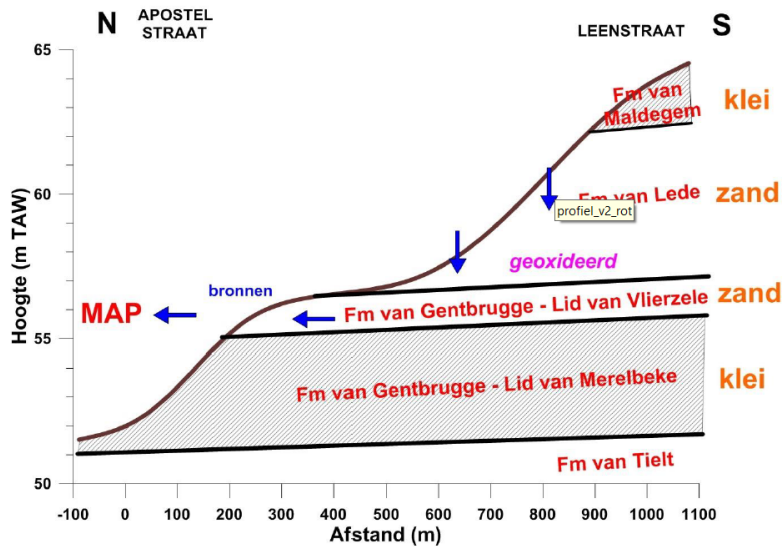
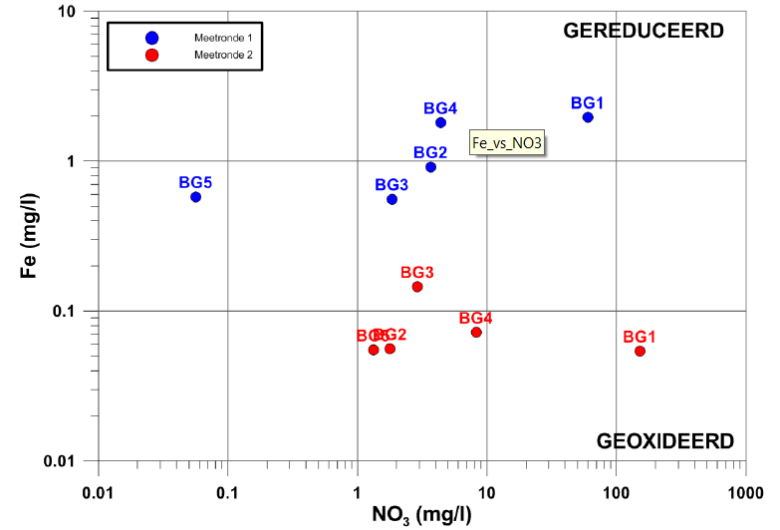

Fig 3.2 Crossplot van de redoxparameters ijzer en nitraat voor de grondwatermonsters

Testsite Wortegem-Petegem (Oost-Vlaanderen)

Testsite Wortegem-Petegem (Oost-Vlaanderen) 1

geologie

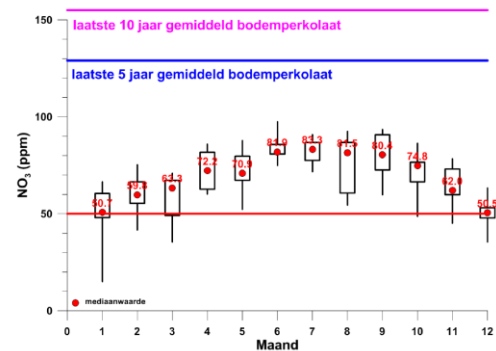
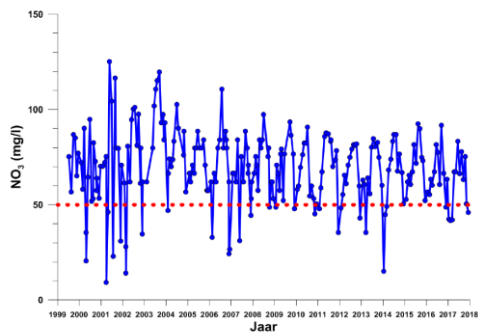
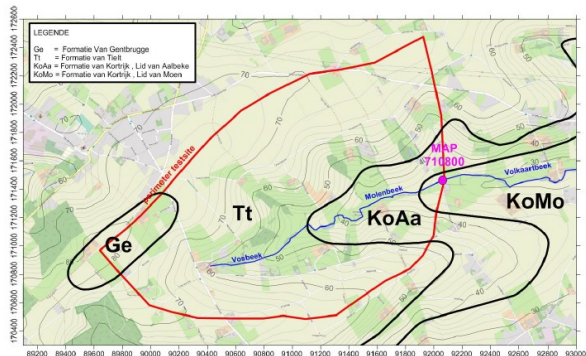
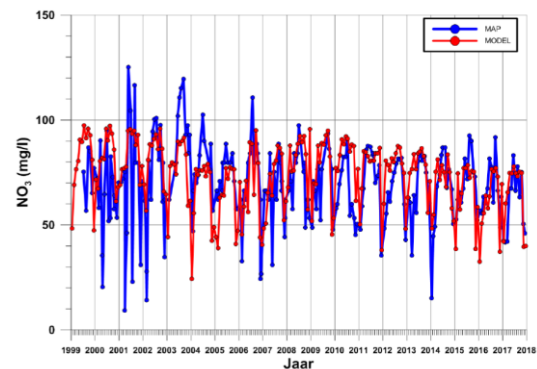
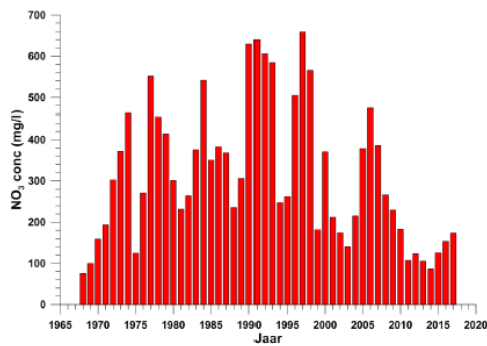
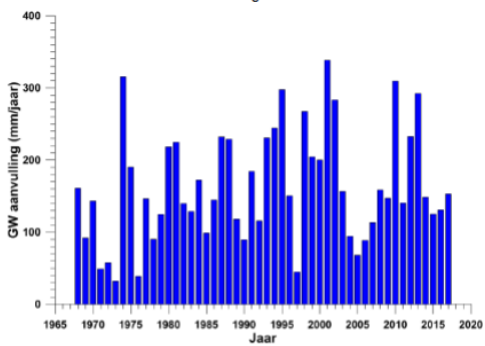
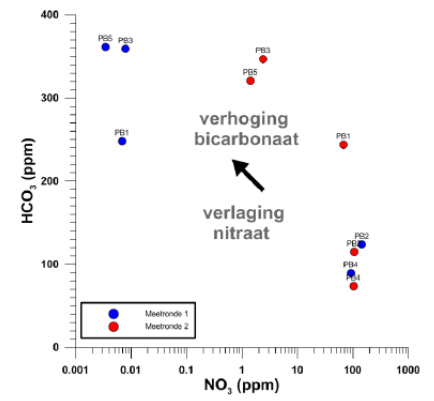
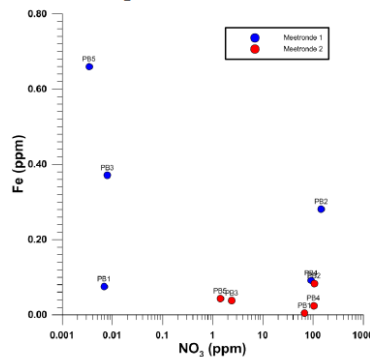

Fig 5.1 Grondwateraanvulling (1968-2017) berekend met het model van de onverzadigde zone

Fig 3.2 Crossplot van de redoxparameters ijzer en nitraat voor de grondwatermonsters

Testsite Lubbeek (Brabant)

Testsite Lubbeek (Brabant) 1

Topografie : valleitje

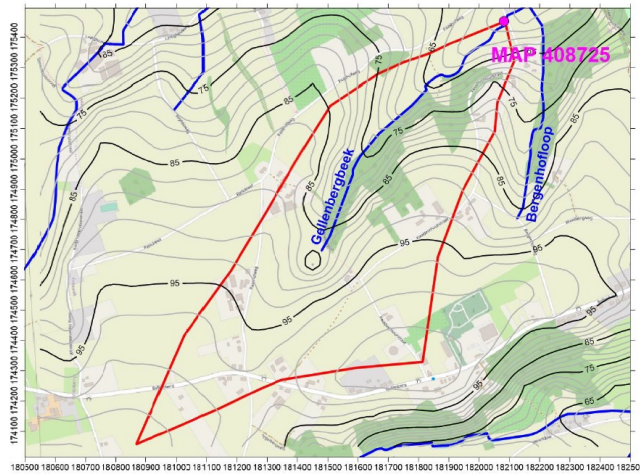

Fig 3.3 Roestsporen in de bovenste geoxideerde laag

geologie

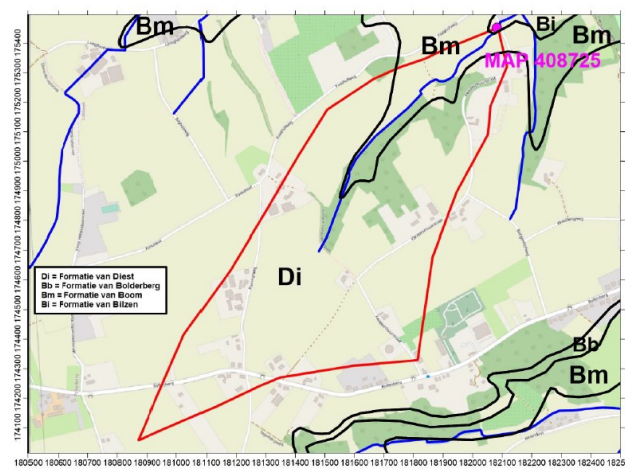
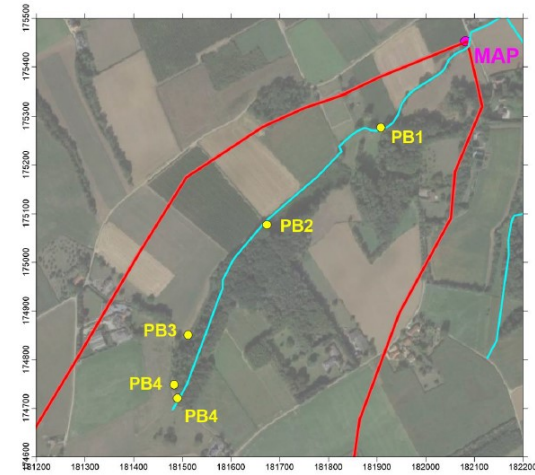

Fig 3.2 Kleurverschil tussen de geoxideerde en gereduceerde sedimenten

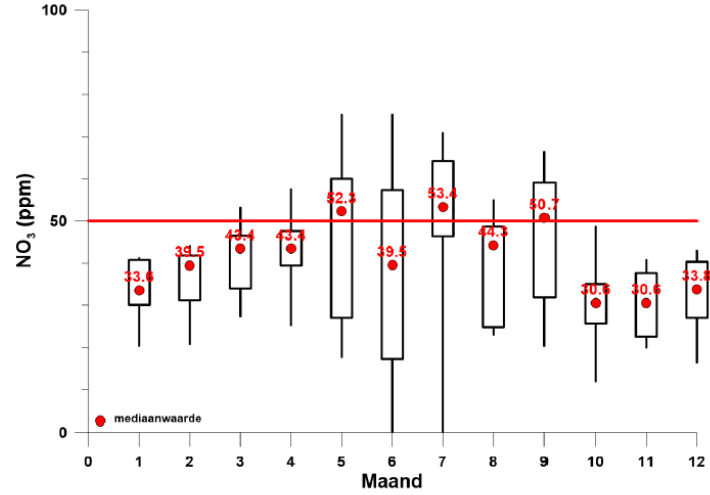
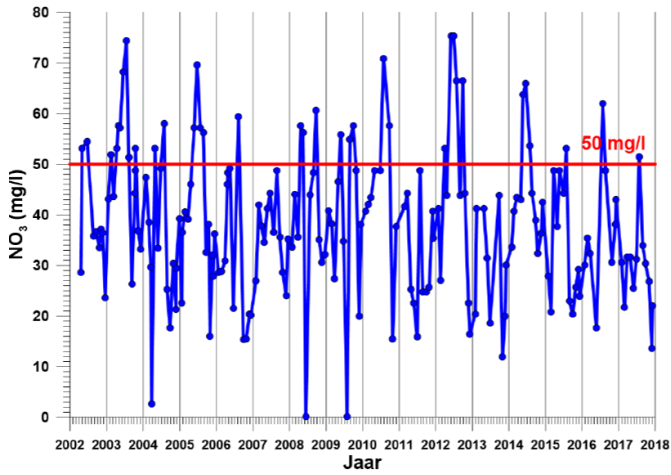

Fig 3.1 Ligging van de 5 geïnstalleerde peilbuizen in testsite Lubbeek

Testsite Lubbeek (Brabant) 2

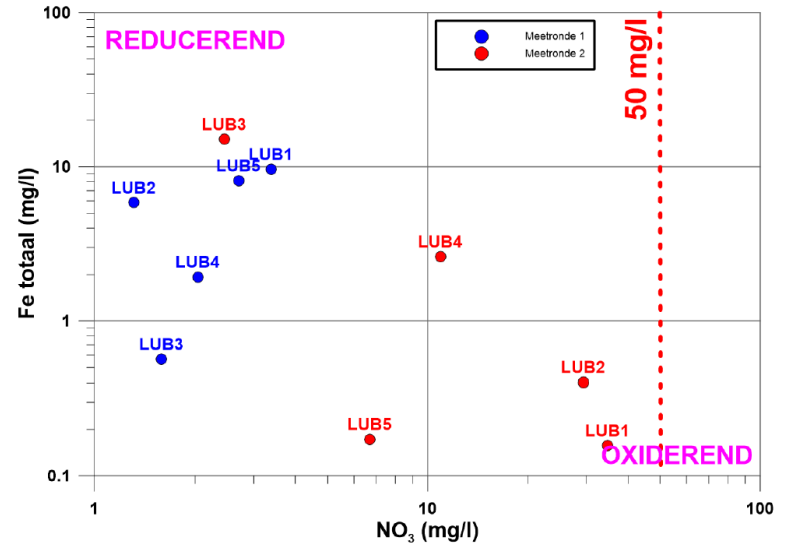

Hogere zomerwaarden = instroom grondwater vanuit omliggende heuvels
= geoxideerd Diestiaan met hoge nitraatgehalten

Bronnetjes langs oostelijke valleiflank
Hoge nitraatgehalten

Fig 3.4 Nitraat en ijzergehalten in de grondwatermonsters van de testsite Lubbeek

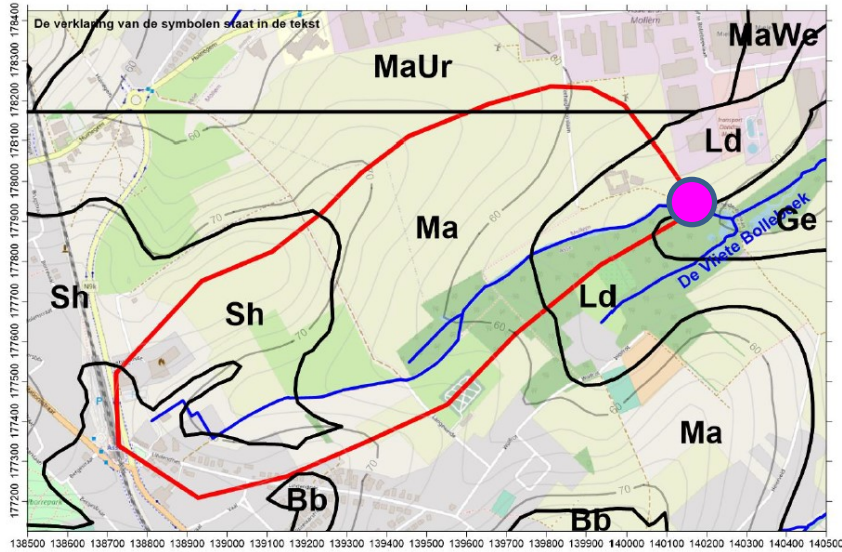
Testsite Asse (Oost-Vlaanderen)

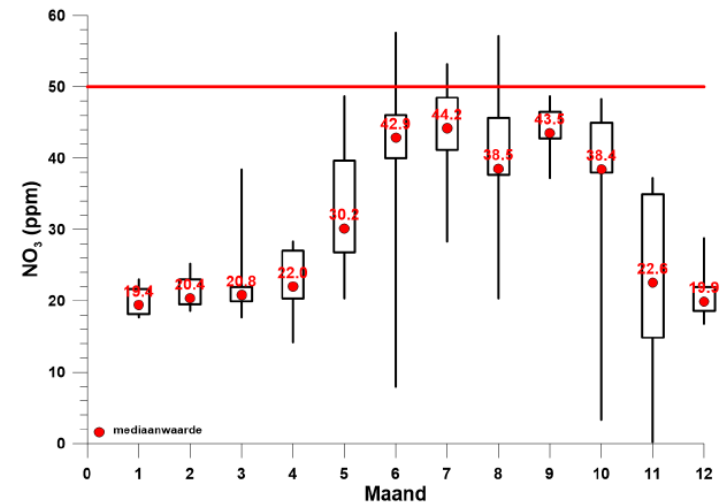
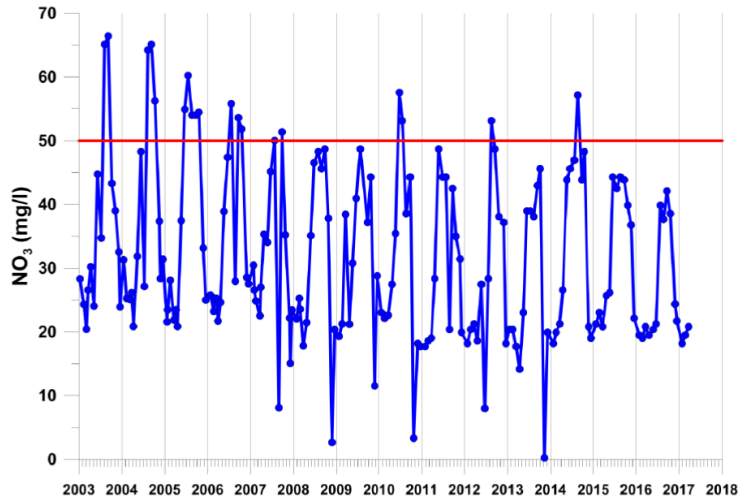

Testsite Asse (Oost-Vlaanderen) 1

Complexe geologische opbouw

Zicht op de beek stroomopwaarts van het MAP meetpunt

Testsite Asse (Oost-Vlaanderen) 2

Bronnetjes met Lediaanwater...

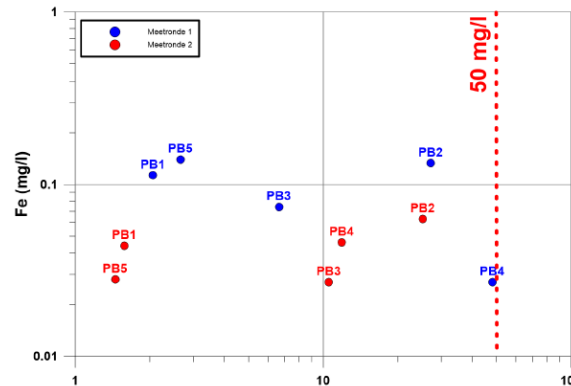
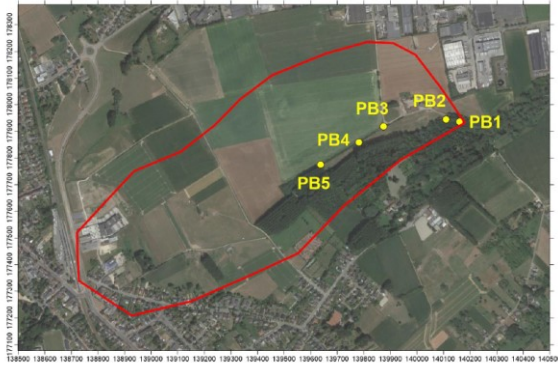
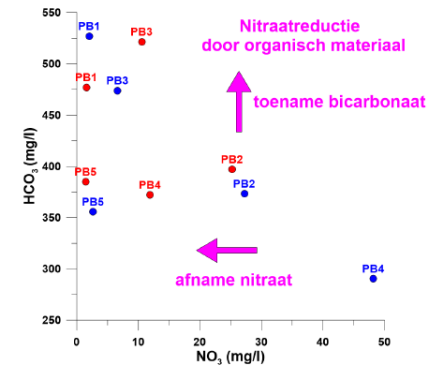
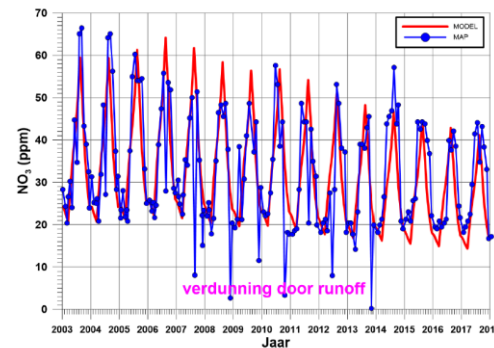

Fig 3.4 Crossplot van het bicarbonaatgehalte en het nitraatgehalte

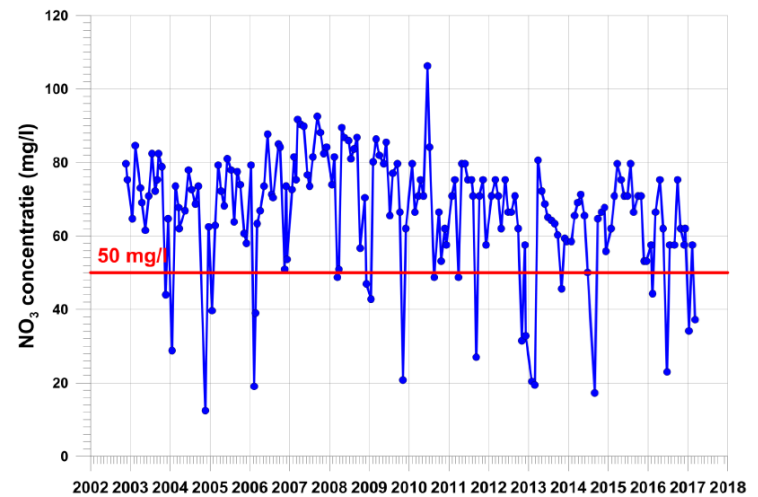
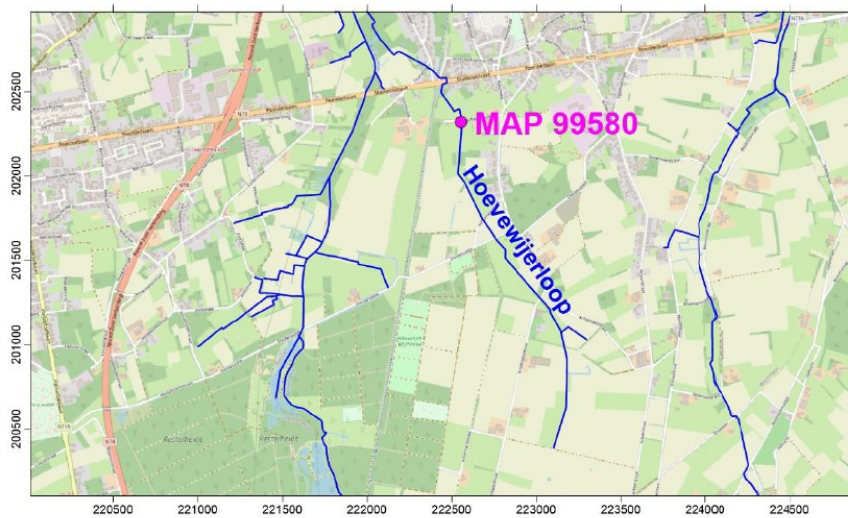

simulatie/predictiemodel

Testsite Peer (Limburg, Kempisch plateau) 1

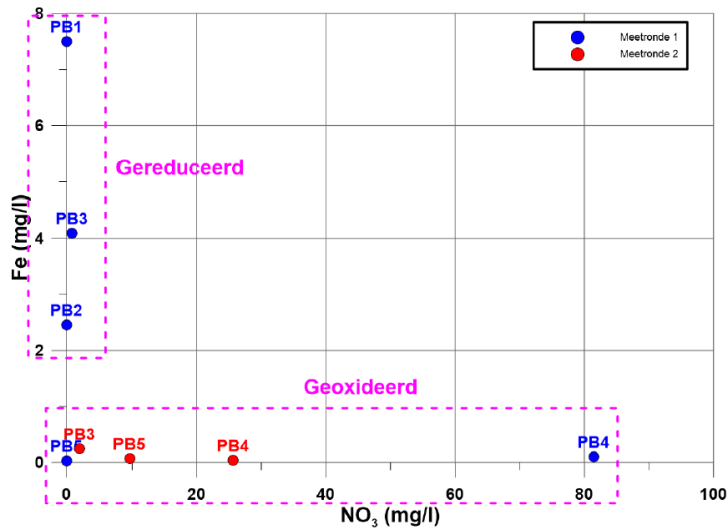

Testsite Peer (Limburg, Kempisch plateau) 2

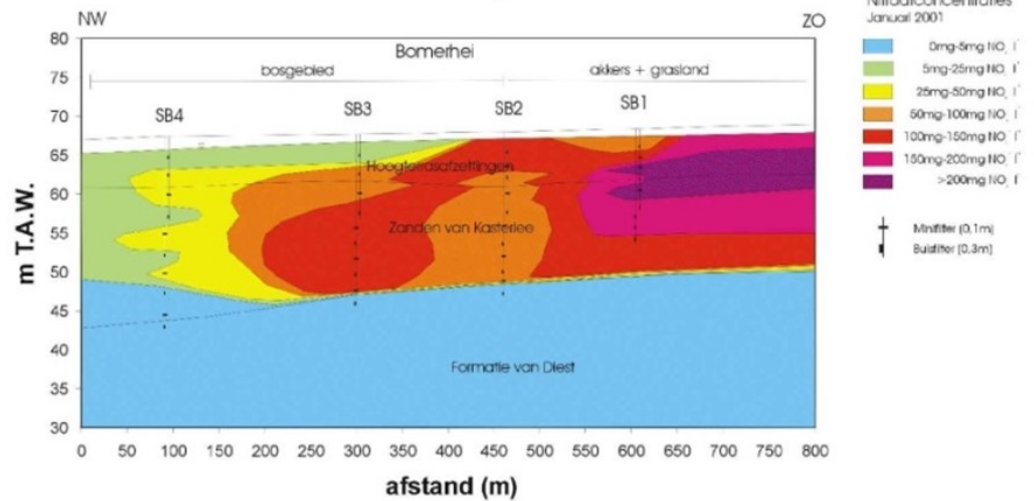
Fig 3.1 Ligging van de 5 geïnstalleerde peilbuizen in testsite Peer

Fig 3.4 Nitraat en ijzergehalten in de grondwatermonsters van de testsite Peer

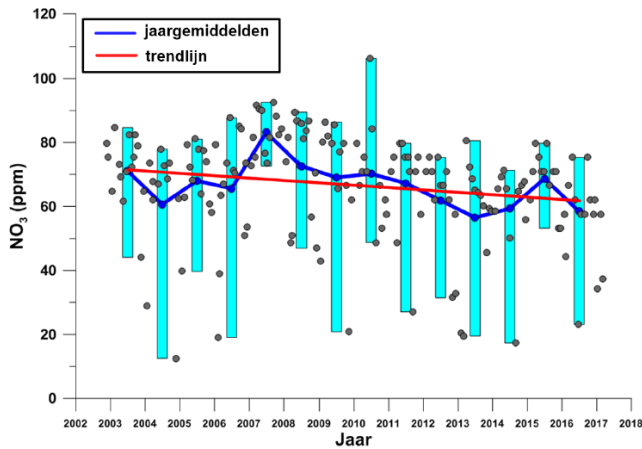
Profiel Bomerhei, Peer

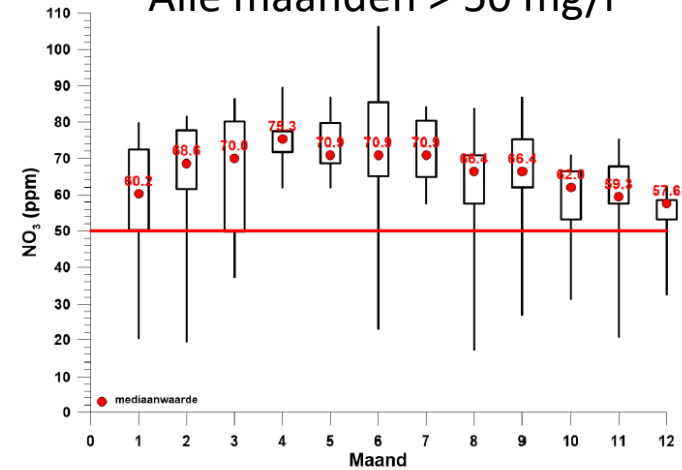
Testsite Peer (Limburg, Kempisch plateau) 3

Simulatiemodel /predictiemodel

Evolutie?

Maandelijkse waarden Alle maanden > 50 mg/l

EU_rotate-N

Fig 6.1 Grondwateraanvulling (1968-2017) berekend met het model van de onverzadigde zone

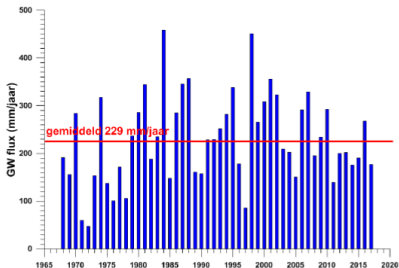
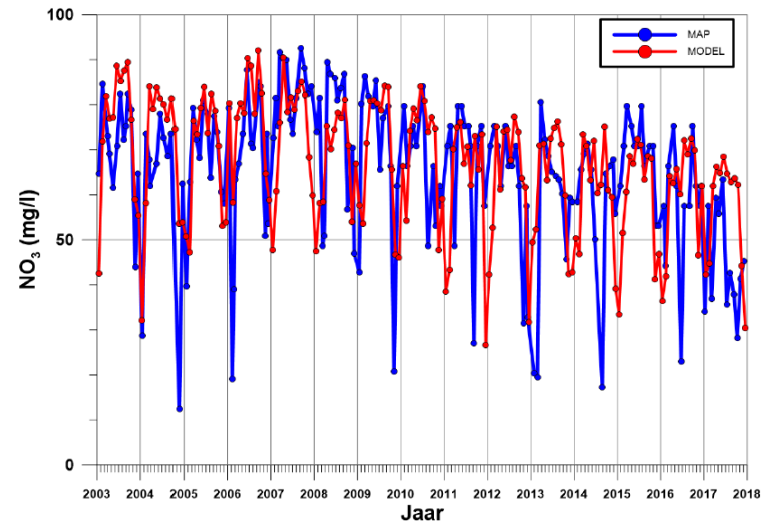
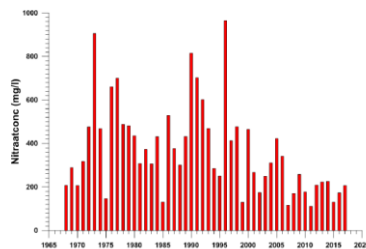
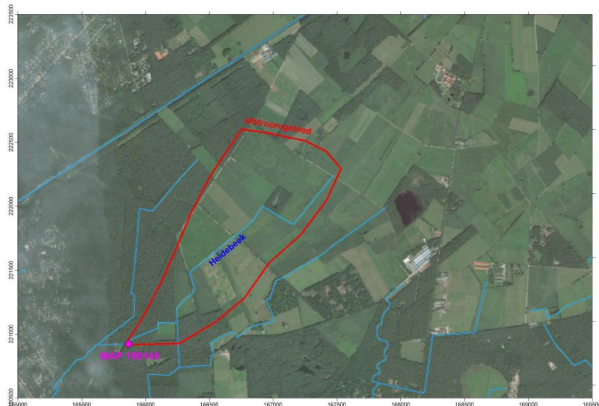

Fig 6.2 Nitraatconcentratie in het bodemperkolaat (1968-2017) berekend met het model van de onverzadigde zone

Testsite Brecht (Noorderkempen) 1

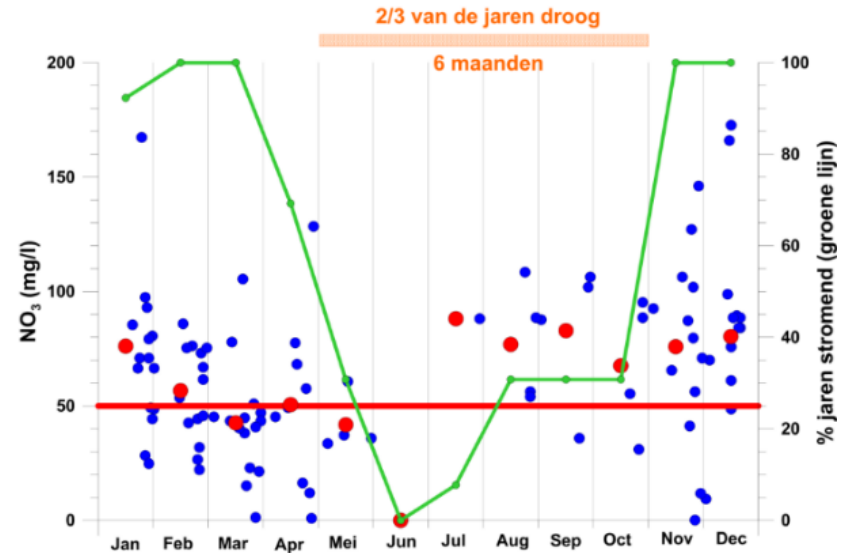
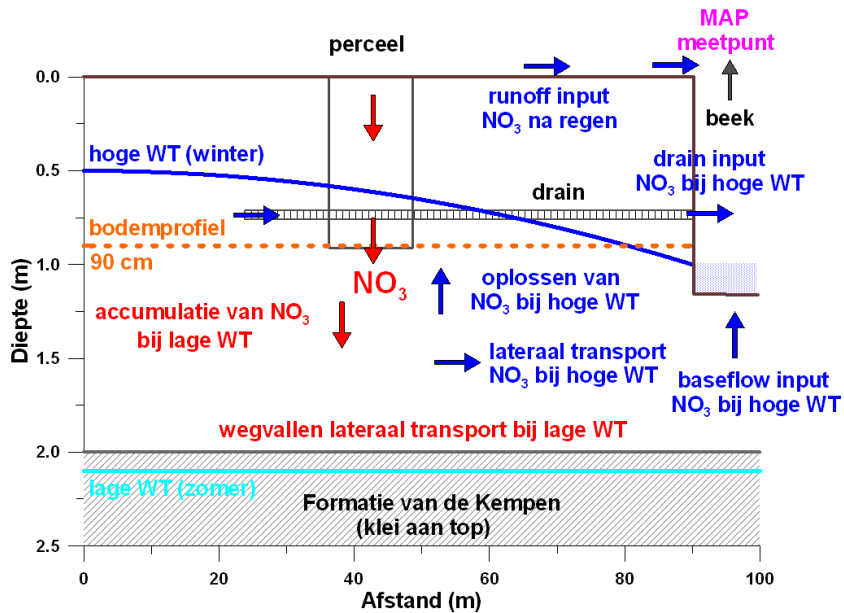
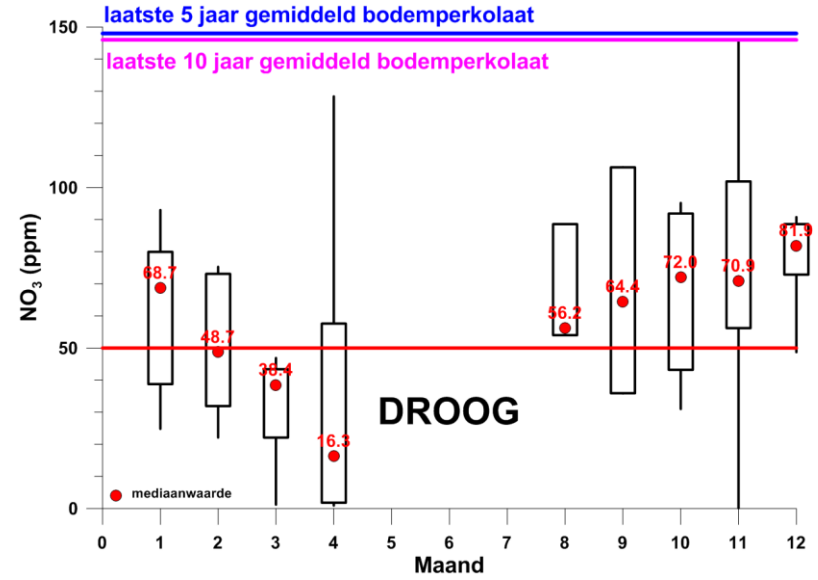

Testsite Brecht (Noorderkempen) 2

Februari 2018 : dan stroomt de beek
Maar in de zomer droog

Algemene conclusies

CONCLUSIE 1 : bodempercolaat bevat nog veel nitraat

Testsites : gemiddelde NO3 (ppm) in bodempercolaat
Berekend met EU_rotate_N
Laatste 5 (2013-2017) en 10 jaar (2008-2017)

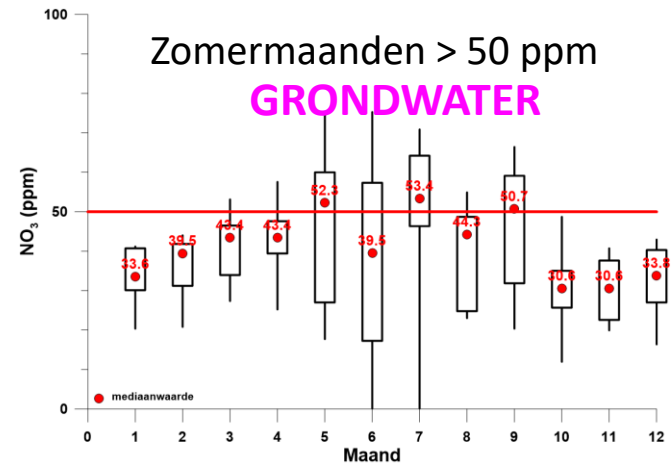
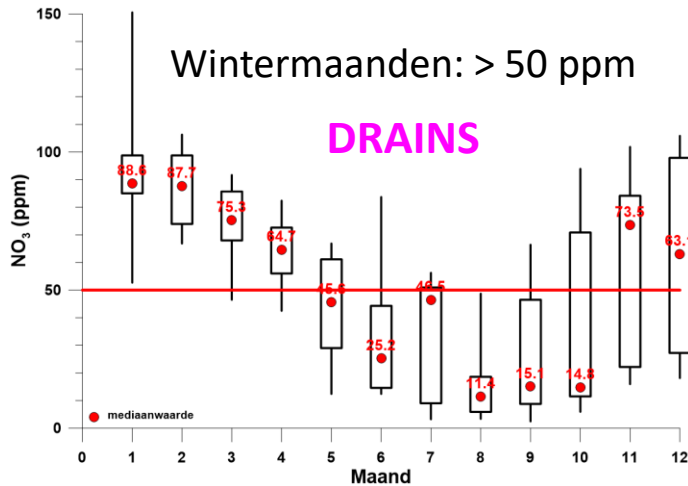
Nr	testsite	5jaar	10jaar	ranking
1	Luikbeek	235	260	1
2	Wort_Pet	129	155	7
3	Balegem	96	117	9
4	Brecht	148	146	4
5	Overijse	86	92	10
6	Peer	192	189	2
7	Lubbeek	145	183	5
8	Asse	99	114	8
9	Assenede	151	165	3
10	Plankbeek	143	169	6
	MEDIAAN	144		

In alle 10 testsites ligt de nitraatconcentratie in het bodempercolaat VER boven de 50 mg/l norm : bijna 2 tot bijna 5 x hoger (tussen 86 en 235 ppm)
Ook in de testsite "zonder" nitraatprobleem (Assenede) bedraagt het ca 3 x 50 ppm

CONCLUSIE 2 : DRAINS leveren grote nitraatvracht

Instroom van nitraat : via DRAINS of via GRONDWATER?

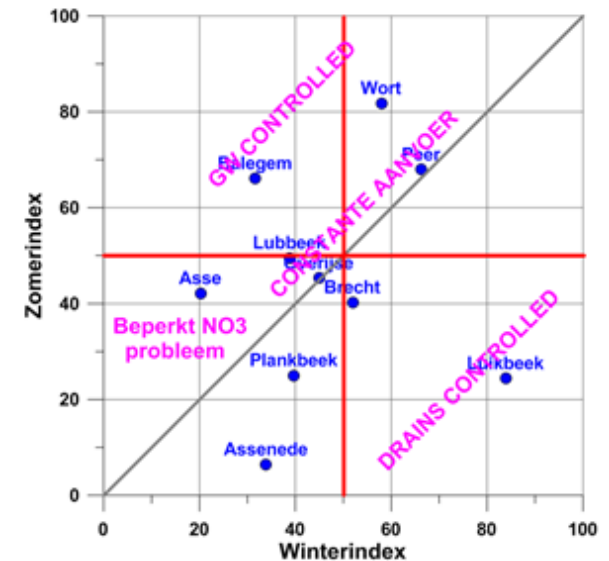
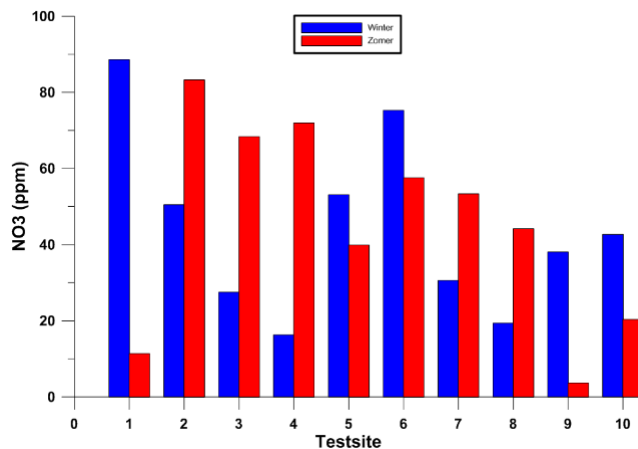
Maandelijkse mediaanwaarden

WINTER index

gemiddelde van de mediaanconcentraties in Jan, Feb, Mar

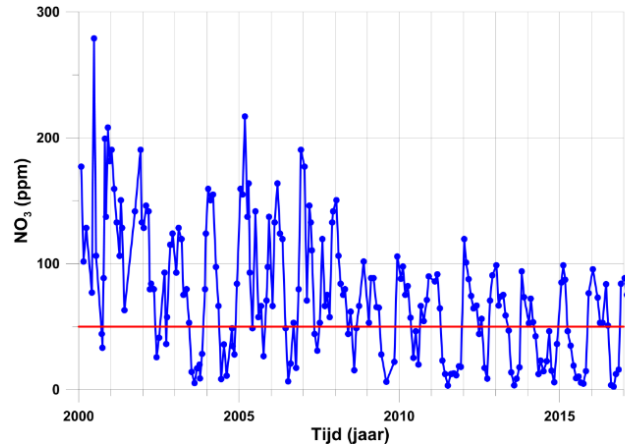
ZOMER index

gemiddelde van de mediaanconcentraties in Jul, Aug, Sep

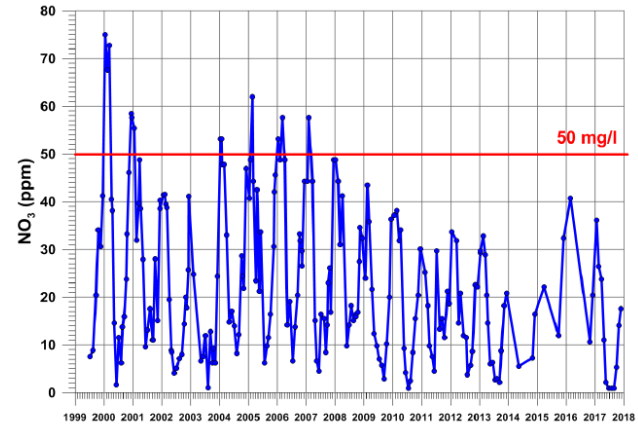

DRAINS gecontroleerd → snelle verbetering

LUIKBEEK (Staden)

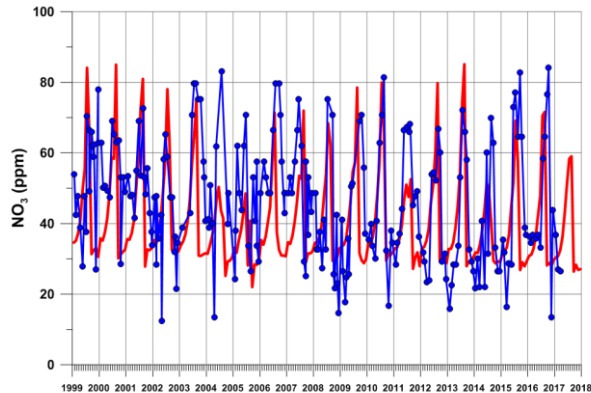

ASSENEDE

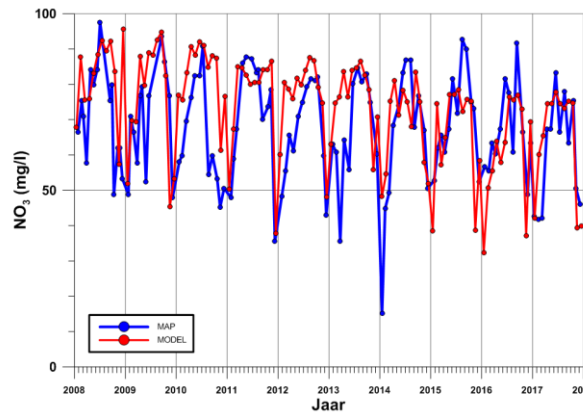

GRONDWATER gecontroleerd → GEEN of trage verbetering

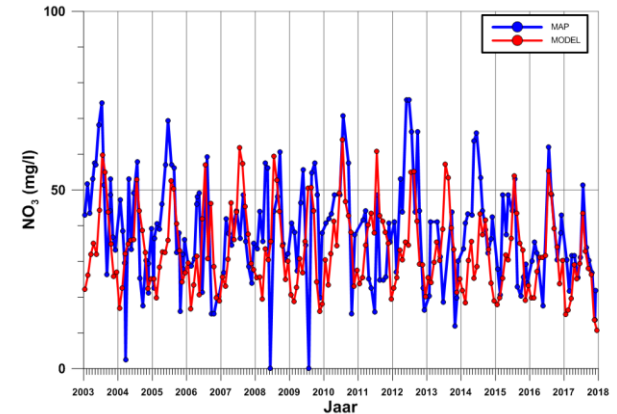
Testsite 3 : Balegem

Testsite 2 : Wortegem

Testsite 7 : Lubbeek

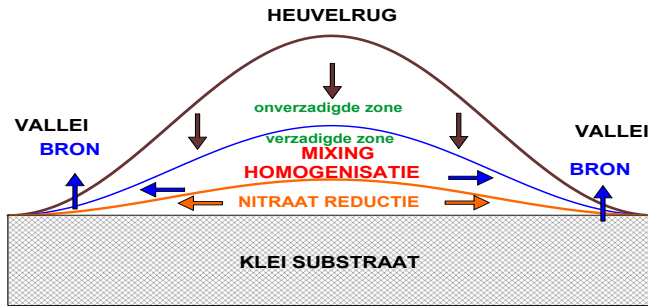
CONCLUSIE 3 : Dikke oxidatiezone : grondwaterinstroom

Seizoenaliteit: Lage winterwaarden, Hoge zomerwaarden :

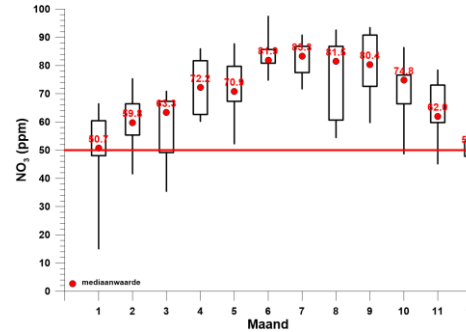
Grondwaterinstroom vanuit omliggende heuvels met geoxideerde lagen:

Ieperiaanzand (vooral West-Vlaanderen) bv Wortegem-Petegem

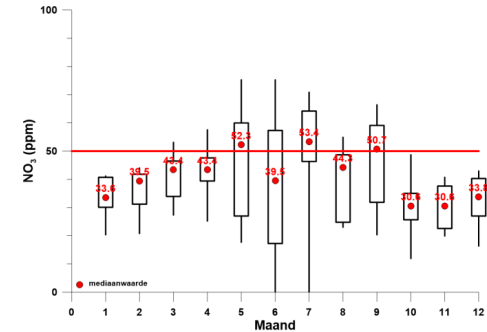
Lediaan/Paniseliaan zand (vooral Oost-Vlaanderen) bv Asse

Testsite Wortegem-Petegem

Testsite Asse

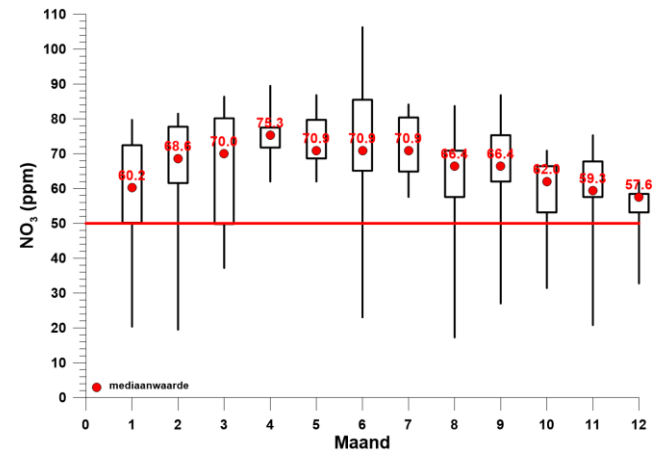
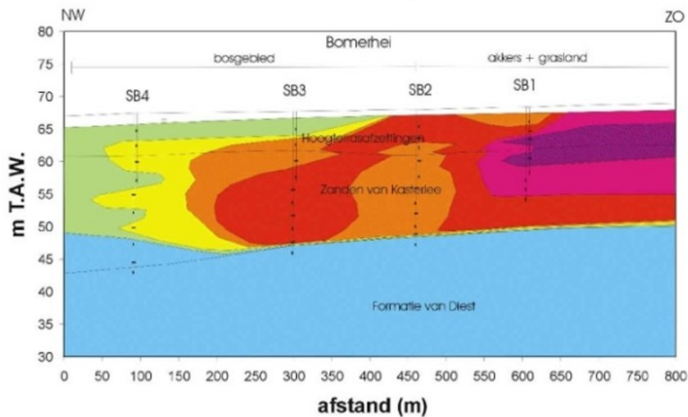

Seizoenaliteit: Hoge winterwaarden, Hoge zomerwaarden

belangrijke constante grondwaterinstroom vanuit een dikke oxidatielaag

Kempisch plateau : Hoogterras (Limburg) bv Peer, Maasterrassen (Limburg), Krijt (Limburg)

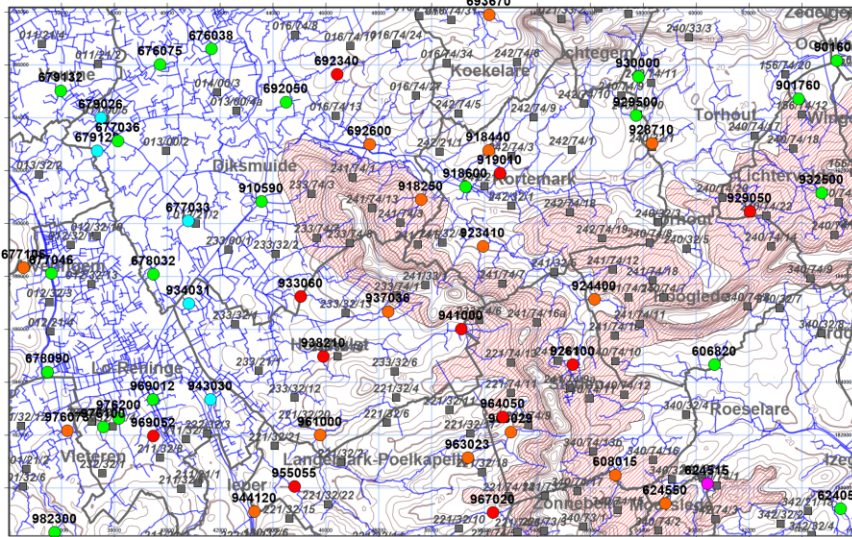
Profiel Bomerhei, Peer

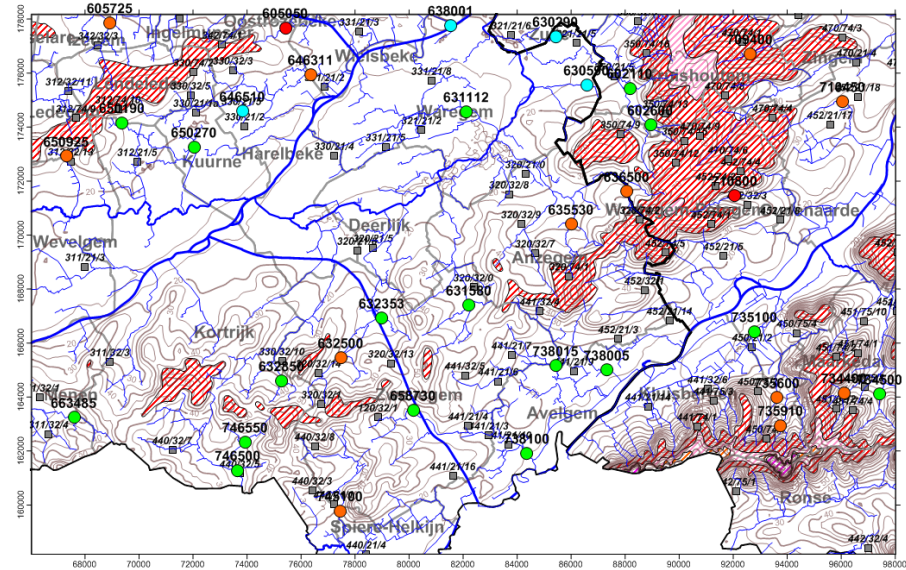
Instrument op kaartniveau

= kaart met voorkomen geoxideerde lagen + andere nuttige info

kaartblad 20

kaartblad 29

HHZ zone	nummer	dikte oxidatiezone	testsite
Polders (verzilte gebieden)	0	dun	
Duingebieden	10	dun	
Vlaamse Vallei (+bijrivieren en kustvlakte)	21	dun	Assenede
Maas-Rijn-afzettingen	22	dik	
Hoogterras-afzettingen	23	dik	Peer
Dun quartair dek boven Ieperlaan klei	32	dun	
Dun quartair dek boven Panisellaan klei	33	dun	
Dun quartair dek boven de Bartoon klei	34	dun	
Dun quartair dek boven de Rupel klei	35	dun	
Complex van de Kempen	40	dun	Brecht
Formatie van Brasschaat(+Merksplas)	51	dun	
Formatie van Mol	52	dik	
Formatie van Lillo en Poederlee	61	dun	
Formatie van Diest	63	dun	
Zanden van Brussel	71	dik	
Onder-Oligoceen (Tongeren+Billen)	72	dun	
Ledo-Panisellaan	73	dun	
Zanden van Egem	74	dun	Luikbeek(Staden)
Zanden van Mons-en-Pevele	75	dun	
Landeniaan	76	dik	studie 2002
Heersiaan	77	dik	studie 2002
Formatie van Eigenbilzen	78	NG	
Krijt afzettingen	82	dik	
Paleoceen	90	dun	
Formatie van Kasterlee	62kas	dik	Peer
Formatie van Kattendijk	62kat	dun	
Formatie van Diest in de heuvelstreken	63h	dik	Lubbeek
Formatie van Berchem	64ber	dun	
Formatie van Bolderberg	64bol	dun	
Zanden van Brussel in de heuvelstreken	71h	dik	Overijse
Ledo-Panisellaan in de heuvelstreken	73h	dik	Balegem/Asse
Zanden van Egem in de heuvelstreken	74h	dik	Wortegem/Plankbeek
Zanden van Mons-en-Pevele in de heuvelstreken	75h	dik	

(Dikke) Geoxideerde afzettingen (arcering)

Ligging MAP meetpunten

Ligging peilbuizen VMM meetnet

Topografie (DHM)

Hydrografie

Beken die in gearceerd gebied liggen (deels of volledig) hebben een grote grondwaterinstroming en zijn extra gevoelig zijn voor nitraatinputs van landbouwpercelen via het grondwater

CONCLUSIE 4 : Soms meer complexe situaties

Deze studie : 2 van de 10 gevallen

Testsite Brecht (Noorderkempen)

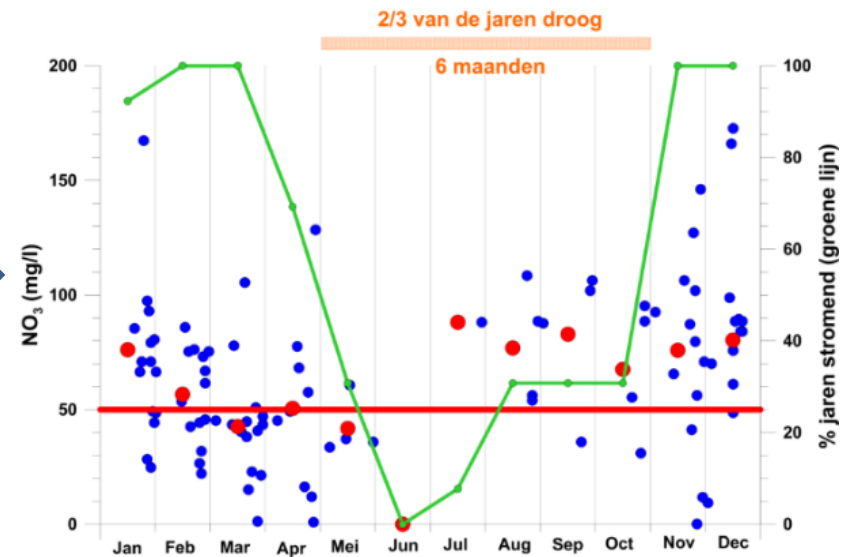
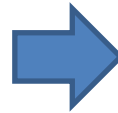
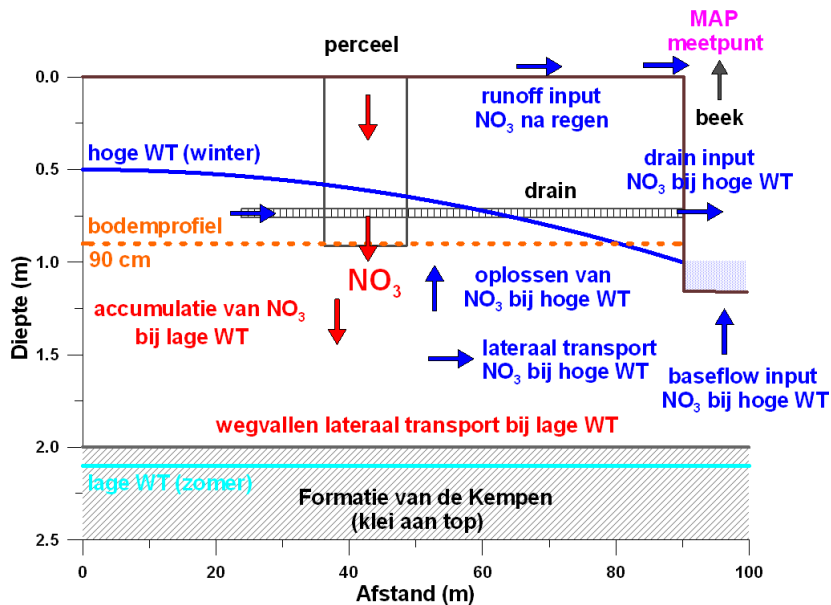
Freatische laag valt droog in zomer

→ nitraat accumuleert

→ Najaar : grondwater stijgt

→ nitraat wordt op korte tijd afgevoerd

→ zeer hoge pieken in najaar

Indicatief voor het effect van drogere zomers?

EINDE